

Den för bevillning uppskattade inkomsten af kapital och arbete år 1905 äfvensom den på grund därpå beräknade bevillningen, för den händelse de för Stockholms stad gällande bevillningsfria afdragen hade tillämpats, ställer sig sålunda:

Brännkyrka.

Inkomstgrupper.	Antal skattskyldige.	Sammanlagd	Uträknad
		inkomst.	bevillning.
		Kronor.	Kronor.
Under 700 kr.	14	5,697	—
700—1,200 "	1,453	1,267,760	3,233 10
1,200—1,800 "	386	533,561	3,405 61
1,800 kr. och däröfver.....	201	1,202,033	12,020 33
Summa	2,054	3,009,051	18,659 04

År 1906 funnos inom kommunen 28 fabriker, sysselsättande 1,413 arbetare och med ett tillverkningsvärde af 15 $\frac{1}{2}$ millioner kr. Bland större industriella företag märkas följande, med här angifvet antal arbetare: Stockholms ylleväfveri (250), Ekensbergs varf (192), Vintervikens dynamitfabrik (143), Hägerstens sågverk (141), Liljeholmens färgeri och trikäväfveri (83), Aktiebolaget Wilh. Beckers färg- och fernissfabrik (80), Hägerstens tegelbruk (69), Stockholms galvaniseringsfabrik (67), Reymersholms spritfabrik (60), Stockholms vaddfabrik (45), Heyman & Schönthals syfabrik (44), Stockholms träfärgningsaktiebolags fabrik (34), Svalvelsyrefabriken å Gröndal (30), Sveriges förenade spritförädlingsverks fabrik (25), o. s. v.

Kommunen häftar icke i skuld för några amorteringslån.

Vid 1905 års slut ägde kommunen fonder till ett belopp af 64,154.71 kr., och lämnade dessa kommunen under året en inkomst af 4,046.77 kr.

För fattigpersonalens härbergerande äger kommunen 2 fattighus till ett värde af 20,250 kr. och med utrymme för 52 personer samt ett barnhem till ett värde af 15,030 kr. och med utrymme för 36 personer. Vid dessa inrättningar äro anställda en fattighusföreständerska och en ordningsman samt en föreständerska och 2 kvinnliga biträden vid barnhemmet, samtliga anställda tillsvidare. Ordningssmannen uppbär 50 kr. per år; den öfriga personalen åtnjuter, förutom kost och logis, kontant aflöning, som för barnhemsföreständerskan utgår med 400 kr. per år, för

Brännkyrka. fattighusförestånderskan med 25 kr. per månad samt för tjänarinnorna med 15 kr. per månad.

Kommunens utgifter för fattigvården under de senaste fem åren fördela sig på olika utgiftsposter sålunda:

	År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.		År 1905.	
Hus och inventarier.....	1,079	70	1,683	21	1,975	96	478	97	374	48
Understödstagares beklädnad, vård och underhåll	19,299	54	21,868	72	23,381	33	23,613	94	27,081	75
Förbrukningspersedlar	294	98	1,746	44	547	—	1,318	88	653	65
Aflöningar	460	—	520	—	620	—	666	—	690	—
Ersättning till andra kommuner	3,089	72	4,176	85	3,330	40	3,621	97	2,562	15
Öfriga behof	1,410	19	2,534	52	2,717	50	3,191	23	3,464	27
Summa kronor	25,634	13	32,529	74	32,572	19	32,890	99	34,826	30

Inom kommunen finnes en epidemisjukstuga till ett värde af 7,000 kr. och med plats för omkring 25 patienter. Vid densamma äro anställda en läkare, en sköterska och ett biträde, alla antagna tillsvidare. Läkaren uppbär ett arfvode af 1,200 kr. per år. Sköterskan har 1'50 kr. per dag jämte fri bostad och mat. Biträdet åtnjuter samma naturaförmåner som sköterskan, äfvensom några smärre klädespersedlar, samt 15 kr. i månaden.

Inom kommunen äro anställda 2 barnmorskor, hvilka hvardera uppbära 600 kr. i årlig lön samt dessutom 1 kr. för hvarje födt barn, där föräldrarna äro fattiga.

Kommunens samtliga utgifter för hälso- och sjukvården under år 1905 uppgingo till 9,620'64 kr.

För polisbevakningen äro anställda 2 fjärdingsmän med en årlig lön, den ena af 1,200 kr. och den andra af 1,000 kr. Dessutom är särskild polisbevakning anordnad vid och i närheten af Skans- och Hornstull, och tjänstgöra där 6 extra polismän, hvilka förordnas af kungl. maj:ts befallningshafvande, hufvudsakligast på aftnarna före och under helgdag samt aftonen efter dylik dag. Dessa extra polismän uppbära 4 kr. för hvarje afton de tjänstgöra. Kommunens samtliga utgifter för polisväsendet uppgingo år 1905 till 4,471'50 kr.

Inom kommunen finnes på ordinarie stat anställd en kommunalkamrer, vald af kommunalstämman tills vidare med sex månaders ömsesidig uppsägning. Han åtnjuter i aflöning 3,500 kr. såsom lön, 500 kr. till expeditjonslokal och 500 kr. till biträde.

Bränkyrka.

Kommunen äger icke några anläggningar för vattenledning eller belysning.

Skolorna inom församlingen utgjordes år 1905 af 10 folkskolor, 3 mindre folkskolor och 11 småskolor och voro inrymda i 18 skolhus, innehållande 45 skolsalar. Af skolhusen voro 13 församlingens egna med ett taxeringsvärde af 360,200 kr. Tvänne skollokaler voro fritt upplåtna, den ena å Reymersholm och den andra å Skarpnäck. Tre skolhus förhyrdes. Lärarepersonalen samma år utgjordes af 7 ordinarie lärare, 7 ordinarie lärarinnor, 1 extra ordinarie lärare, 1 extra ordinarie lärarinna och 8 biträdande lärarinnor i folkskolorna, 3 lärarinnor i mindre folkskolor och 18 lärarinnor i småskolor, eller inalles 45 ämneslärare, af hvilka 7 jämväl undervisade i slöjd. Därjämte funnos 1 lärare och 3 lärarinnor som undervisade endast i slöjd.

Skolkassans tillgångar vid 1905 års slut, fränsedt donationsfonder till ett belopp af 32,500 kr., redovisas sålunda:

Fastigheter och inventarier	kr. 384,648 02
Värdepapper, kontant etc.	2,762 31
	<hr/>
Summa kr.	387,410 33

Kassans skulder vid samma tidpunkt utgjordes af:

Amorteringslån	kr. 270,960 00
Tillfälliga lån	28,540 00
	<hr/>
Summa kr.	299,500 00

Återstående kapitalsskulden vid 1905 års slut å amorteringslånen fördelar sig på de särskilda lånen sålunda:

Lån i postsparbanken	kr. 4,250 00
» » allmänna hypotekskassan för Sveriges städer af den 21 juli 1900	71,301 38
» hos nobelstiftelsen af den 19 juli 1902	96,896 23
» » liförsäkringsaktiebolaget Thule af den 16 maj 1904	98,512 45
	<hr/>
Summa kr.	270,960 00

Brännkyrka. Postsparbankslånet, upptaget den 17 april 1894 och ursprungligen lydande å 15,000 kr., är fördeladt med $\frac{2}{3}$ å skolkassan och $\frac{1}{3}$ å kyrkokassan, amorteras med lika belopp årligen under 20 år och löper med $4\frac{1}{2}$ % ränta. Betalningsterminerna äro den 30 juni och 31 december.

Lånet i allmänna hypotekskassan, ursprungligen utgörande 75,000 kr., skall amorteras under 40 år utan rätt till konvertering och löper med $4\frac{1}{2}$ % ränta. Annuiteten, som erlägges den 21 juli, uppgår till 4,200 kr.

Lånet hos nobelstiftelsen, stort 100,000 kr., löper med $4\frac{1}{4}$ % ränta och amorteras under 40 år med rätt till konvertering inom 10 år från lånets upptagande. Annuiteten erlägges den 13 juli och uppgår till 5,241.84 kr.

Det hos liförsäkringsaktiebolaget Thule upptagna lånet å 100,000 kr. löper med $4\frac{1}{4}$ % och amorteras under 40 år utan rätt till konvertering. Annuiteten erlägges halfårsvis med 2,610.46 kr. den 30 juni och 31 december.

De tillfälliga lånen utgöras af dels skuld till Fredr. Rappe å 8,540 kr., transporterad på greve N. von Rosen, mot revers utfärdad med $4\frac{1}{2}$ % ränta och 6 månaders ömsesidig uppsägningsrätt och dels C. F. Schlyters donationsfond å 20,000 kr., som användts till skolhusbyggnader och som tillsvidare förpliktigar församlingen att utbetala en lifränta å 1,000 kr. årligen.

Församlingens utgifter för skolväsendet under de senaste fem åren fördela sig på olika utgiftsposter sålunda:

	År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.		År 1905.	
Hus och inventarier.....	56,818	81	76,462	25	16,735	82	113,688	85	13,535	69
Undervisningsmateriel.....	8	75	981	96	1,848	32	30	95	3,452	01
Andra förbrukningspersedlar.....	786	04	3,804	32	2,971	82	2,535	16	5,568	94
Räntor.....	3,797	38	4,641	68	7,937	91	10,867	57	12,474	41
Aflöningar.....	24,226	91	26,817	19	29,432	92	31,492	62	38,503	44
Pensionsavgifter.....	683	32	673	32	993	31	1,013	31	1,033	31
Öfriga behof.....	5,451	41	5,335	24	6,718	29	6,678	36	6,741	29
Summa kronor	91,772	62	118,715	96	66,638	39	166,306	82	81,309	09

I ofvanstående utgifter för aflöningar ingår icke värdet af de naturaförmåner, som tillkomma lärarepersonalen och hvilka år 1905 uppskattades till 6,900 kr.

Storleken vid 1905 års slut af de för kyrkan upptagna lån utgjorde 25,075.34 kr., sålunda fördelade: Brännkyrka.

Amorteringslån i postsparbanken	kr. 2,125.00
» » allmänna hypotekskassan för Sveriges städer	» 15,210.95
Tillfälliga lån	» 7,739.39
	<hr/>
	Summa kr. 25,075.34

Amorteringslånen hafva upptagits i samband med motsvarande lån för skolan och amorteras efter samma grunder som dessa. Å lånet i hypotekskassan utgör annuiteten 896 kr. De tillfälliga lånen utgöras af dels skuld till Fredr. Rappe å 6,000 kr., transporterad på bolaget Trygg, mot revers utfärdad med $4\frac{1}{2}$ % ränta och 6 månaders ömsesidig uppsägning, dels lån af 750 kr. från Fabricii graffond, dels slutligen i kyrkokassan inestående ränta å nämnda fond afvensom Odelbergska och Vougtiska graffonderna samt Bångska fonden och Selenii fond.

De vid Svartlösa häradsrätt under åren 1904 och 1905 handlagda ärenden, som kunna anses tillhöra Brännkyrka socken, äro följande:

	Liljeholmens municipalsam- hälle.		Örby munic- ipalsamhälle.		Socknen i öfrigt.		Summa.	
	1904.	1905.	1904.	1905.	1904.	1905.	1904.	1905.
Konkursansökningar, som ej föranledt kon- kurs	1	4	1	—	4	10	6	14
Anhängiggjorda konkurser	3	3	—	3	4	11	7	17
Lagfartsärenden	51	58	26	21	85	45	162	124
Inteckningsärenden	236	231	78	39	246	141	560	411
Boskillnadsmål	2	—	1	2	—	1	3	3
Förmyndarskapsärenden	8	3	—	1	15	10	23	14
I afhandlingsprotokollet upptagna ärenden ..	22	13	—	1	21	32	43	46
Civila mål och domboksärenden	32	26	9	27	57	60	98	113
Mål angående för brott häktade personer...	3	4	1	—	14	14	18	18
Öfriga af allmän åklagare anhängiggjorda brottmål	24	35	8	39	52	107	84	181
Af enskild part anhängiggjorda brottmål...	1	—	—	—	5	3	6	3
Summa	383	377	124	133	503	434	1,010	944

Brännkyrka.

Antalet utsökningsmål år 1905 uppgick till 89, af hvilka 74 föranledt utmätning eller utmätningförsök. I 7 fall blefvo handlingarna öfverlämnade till kungl. maj:ts befallningshafvande för försäljning af utmätt fastighet; ingen exekutiv lösöreaktion förekom. I fråga om öfriga till kronofogdekontoret inkomna handräkningsmål hänvisas till hvad därom under Nacka socken blifvit anfördt.

Antalet debetsedlar år 1905 å krono- m. fl. utskylder utgjorde 3,720. Rästlängderna för samma år upptaga 1,332 poster om 31,231'50 kr. å kommunalutskylder, 2,249 poster om 3,304'64 kr. å pastoralier samt 1,099 poster om 1,699'98 kr. å municipalutskylder.

Hemmanen inom socknen äga icke del i häradsallmänning.

De för år 1905 inom kommunen utdebiterade tingshusmedlen uppgingo till 245'86 kr. I fråga om tingslagets gemensamma angelägenheter hänvisas i öfrigt till efterföljande Sammandrag.

Någon skjutsanstalt finnes icke inom kommunen.

I fråga om vägväsendet tillhör socknen Svartlösa härads väghållningsdistrikt. Längden af de till allmänt underhåll indelade vägarna uppgår till 41'413 km., och kostnaden för deras underhåll den tid mark är bar är uppskattad till 16,690'42 kr. Vaghållarne inom kommunen hafva inga väglotter inom andra delar af väghållningsdistriktet, men däremot hafva vaghållare från andra socknar vägar inom Brännkyrka sig tilldelade till en längd af 6'2159 km. med en uppskattad kostnad af 8,000'67 kr., nämligen:

Botkyrka socken.....	1'4532 km. för en kostnad af	2,435'29 kr.
Salems »	2'2977 » » » » »	1,887'77 »
Grödinge »	2'4650 » » » » »	3,677'61 »

Vägfyrkarna inom socknen år 1905 voro till antalet 91,613, däraf för jordbruksfastighet 27,836 och för öfriga beskattningsföremål 63,777.

I fråga om vägväsendet i öfrigt hänvisas till efterföljande Sammandrag.

Beträffande **Liljeholmens municipalsamhälle** må erinras, att ännu år 1906 endast byggnadsstadgan för rikets städer var i tillämpliga delar gällande, men att från och med 1907 års ingång äfven brandstadgan och ordningsstadgan för rikets städer äfvensom hälsovårdsstadgans för riket föreskrifter rörande stad äro inom samhället i tillämpning.

På ordinarie stat finnas tillsvidare anställda 2 lykttändare, med löner af resp. 90 och 15 kr. per månad.

Inom samhället finnes anordnad belysning medelst luxlampor i lyktor på trästolpar utmed hufvudvägarna. Anläggningskostnaden har uppgått till i rundt tal 7,000 kr., och den årliga kostnaden för belysningen och lyktornas underhåll utgör omkring 6,000 kr. I staten för år 1907 är dessutom upptaget ett bidrag å 500 kr. till upprätthållande af belysningen inom Stora Gröndals villasamhälle.

En gångspång af plank utefter allmänna landsvägen från Löfholmens aftagsväg till lägenheten Grönbrink nr 1 har af municipalsamhället blifvit anlagd. Brännkyrka kommun har därtill lämnat ett anslag af 500 kr.

Utgifts- och inkomststaten för år 1907 slutar på en summa af 7,500 kr., hvaraf 6,000 kr. beräknas skola täckas af municipalskatt genom utdebitering af 3 öre per fyrk. Sammanlagda fyrktalet inom samhället enligt den å municipalstämman den 31 december 1906 godkända fyrktalet utgör 204,925 fyrkar.

Några lån har samhället icke upptagit.

Inom **Örby villastads municipalsamhälle**, för hvilket endast byggnadsstadgan för rikets städer är i tillämpliga delar gällande, finnas visserligen municipalstämмоordförande och vice ordförande äfvensom municipalnämnd, men i öfrigt hafva inga som helst åtgärder blifvit vidtagna för samhället såsom sådant. Inga uttaxeringar förekomma, och någon utgift- och inkomststat har ännu icke upprättats. Sammanlagda fyrktalet enligt 1906 års bevillningstaxering uppgår till 15,908 fyrkar.

Lidingö.

Lidingö socken (kyrkoförsamling och kommun) utgör numera eget pastorat inom Roslags Östra kontrakt af Uppsala ärkestift och ingår i Danderyds skeppslag, Södra Roslags domsaga, som från 1907 års ingång utgör ett tingslag, samt Danderyds skeppslags länsmansdistrikt af Vaxholms fögderi.

Areal (utan vatten): 28.63 kv.-km.

Folkmängd den 31 december 1906: 1,808.

Efter näringsfång fördelar sig folkmängden enligt 1905 års mantalslängd sålunda:

Lidingö.

	Hufvud- personer.	Familjemed- lemmar och tjänstehjon.	Summa.
Jordbrukare (inr. trädgårdsmästare)	55	166	221
Jordbruks- och trädgårdsarbetare	75	163	238
Fabriksidkare	4	12	16
Handverkare, fabriks- och handtverksarbetare.....	103	251	354
Handlande och handelsbiträden	17	30	47
Vid samfärdsel anställda	2	2	4
Präster, lärare, sjukvårdspersonal o. d.	14	23	37
Arbetare af obestämdt slag	156	301	457
Änkor utan uppgifvet yrke, fattighjon m. fl.	97	83	180
Summa	523	1,031	1,554

Hela fastighetsvärdet inom kommunen enligt 1905 års taxeringslängder uppgår till 4,754,400 kr., hvaraf 75,000 kr. komma på bevillningsfria fastigheter och således 4,679,400 kr. på de bevillningsskyldiga fastigheterna. Huru sistnämnda värde äfvensom den på grund däraf beräknade bevillningen fördelar sig mellan jordbruksfastighet och annan fastighet, framgår af följande sammanställning:

	Antal särskildt taxerade fastigheter.	Taxerings- värde.		Uträknad bevillning.	
		Kronor.		Kronor.	
Jordbruksfastighet	47	1,191,400	—	714	84
Annan fastighet	271	3,488,000	—	1,744	—
Summa	318	4,679,400	—	2,458	84

Stockholms stad äger inom kommunen annan fastighet till ett taxeringsvärde af 62,300 kr.

Den för bevillning uppskattade inkomsten af kapital och arbete år 1905 äfvensom den på grund däraf beräknade bevillningen, för den händelse de för Stockholms stad gällande bevillningsfria afdragen hade tillämpats, ställer sig sålunda:

Inkomstgrupper.	Antal skatt- skyldige.	Sammanlagd inkomst.		Uträknad bevilling.	
		Kronor.		Kronor.	
Under 700 kr.	125	69,400	—	—	—
700—1,200 »	161	142,480	—	378	30
1,200—1,800 »	34	45,690	—	286	90
1,800 kr. och däröfver	27	136,932	—	1,369	32
Summa	347	394,502	—	2,034	52

År 1906 funnos inom kommunen 5 fabriker, sysselsättande 101 arbetare och med ett tillverkningsvärde af $1\frac{1}{2}$ million kr. Bland större industriella företag märkas Rudéns motorbåtsvarf med 45 arbetare och Islinge kolförädlingsverk med 37 arbetare.

Kommunen äger inga skulder.

Kommunen förfogar icke öfver några donationsmedel eller andra särskilda inkomstkällor.

Kommunen äger en fattiggård till ett värde af 20,000 kr. och med utrymme för 35 personer. Vid densamma är anställd en föreståndare med en aflöning af 400 kr. per år.

Kommunens utgifter för fattigvården under de senaste fem åren fördela sig på olika utgiftsposter sålunda:

	År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.		År 1905.	
Hus och inventarier	956	06	304	86	408	38	1,128	17	1,262	85
Understödstagares beklädnad, vård och underhåll	5,119	51	5,726	11	5,944	09	6,451	54	7,154	03
Förbrukningspersedlar	764	53	709	34	742	49	758	87	776	54
Aflöningar	300	—	400	—	400	—	400	—	400	—
Ersättning åt andra kommuner	636	58	267	95	178	15	—	—	—	—
Öfriga behof	122	—	122	—	122	—	122	—	122	—
Summa kronor	7,898	68	7,530	26	7,795	11	8,860	58	9,715	42

Kommunens samtliga utgifter för hälso- och sjukvården utgjordes år 1905 af 400 kr. såsom lön åt en barnmorska, som därjämte åtnjuter fri bostad, hvilken

Lidingö. förmån värderas till 250 kr. Under år 1906 har emellertid byggts en sjukstuga till värde af 4,500 kr.

För polisbevakningen är anställd en fjärdingsman med årlig lön af 990 kr. Några särskilda kommunala tjänstebefattningar finnas icke.

Kommunen äger icke några särskilda anstalter för vattenledning eller belysning.

Skolorna inom församlingen utgjordes år 1905 af 3 folkskolor, 1 mindre folkskola och 1 småskola och voro inrymda i 5 skolhus, af hvilka 4 voro församlingens egna och hade ett taxeringsvärde af 35,000 kr. Ett skolhus var fritt upplåtet af enskild person och var hufvudsakligen afsedt för barn vid hans egen domar. Lärarepersonalen samma år utgjordes af 1 ordinarie lärare och 2 ordinarie lärarinnor i folkskolorna, 1 lärarinna vid mindre folkskolan och 2 lärarinnor vid småskolan, eller inalles 6 personer, af hvilka 4 tillika undervisade i slöjd.

Skolkassans tillgångar vid 1905 års slut, fränsedt donationsfonder till ett belopp af 15,990·96 kr., redovisas sålunda:

Fastigheter och inventarier	kr. 56,000·00
Värdepapper, kontant etc.	3,393·43

Summa kr. 59,393·43

Kassans skulder vid samma tidpunkt, 18,930·64 kr., utgjordes af ett amorteringslån, upptaget den 15 juli 1902 å 20,000 kr., hvilket löper med $4\frac{1}{2}$ % ränta och skall amorteras under 30 år med en annuitet af 1,227·83 kr., som erlægges den 30 juni hvarje år.

Församlingens utgifter för skolväsendet under de senaste fem åren fördela sig på olika utgiftsposter sålunda:

	År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.		År 1905.	
Hus och inventarier	4,608	54	16,339	30	1,099	06	741	16	1,080	—
Undervisningsmateriel	49	95	178	47	75	24	198	74	134	54
Andra förbrukningspersedlar ...	537	25	583	90	939	53	866	06	748	63
Räntor	233	33	154	16	862	50	883	56	868	07
Aflöningar	3,576	90	4,056	10	4,370	—	4,451	—	5,227	79
Pensionsafgifter	100	—	100	—	100	—	100	—	150	—
Öfriga behof	1,003	93	1,092	66	1,136	14	1,068	69	1,171	23
Summa kronor	10,109	90	22,504	59	8,582	47	8,309	21	9,380	26

I ofvanstående utgifter till aflöningar ingår icke värdet af de naturaförmåner, som tillkomma lärarepersonalen och hvilka år 1905 uppskattades till 2,021'88 kr.

För kyrkan hafva icke några lån upptagits.

De vid Danderyds häradsrätt under åren 1904 och 1905 handlagda ärenden, som kunna anses tillhöra Lidingö socken, äro följande:

	År 1904.	År 1905.
Konkursansökningar.....	2	3
Lagfartsärenden.....	24	34
Inteckningsärenden.....	82	120
Öfriga småprotokollsärenden.....	10	9
Civila mål.....	17	10
Gröfre brottmål anhängiggjorda af allmän åklagare.....	10	8
Smärre brottmål anhängiggjorda af allmän åklagare.....	8	9
Brottmål anhängiggjorda af enskild part.....	12	12
Summa	165	205

Under år 1906 uppgick antalet indrifningsärenden i civila mål till 22, af hvilka intet föranledde försäljning af lösegendom, antalet utslag i brottmål, som lämnats till verkställighet, till 1, antalet å saköreslängd uppförda personer till 24 samt antalet öfriga till kronofogdekontoret inkomna handräckningsmål rörande Lidingö socken till 205.

Antalet debetsedlar å krono- m. fl. utskylder för år 1905 utgjorde 641. Rästlängderna för samma år upptaga 236 poster om 2,058'42 kr. å kronoutskylder samt 339 poster om 4,007'53 kr. å kommunal- och prästutskylder.

Hemmanen inom socknen äga icke del i häradssällmanning.

De för år 1907 inom kommunen utdebiterade tingshusmedlen uppgingo till 659'69 kr. I fråga om tingslagets gemensamma angelägenheter hänvisas i öfrigt till efterföljande Sammandrag.

Någon skjutsanstalt finnes icke inom kommunen.

I fråga om vägväsendet tillhör socknen Danderyds skeppslags väghållningsdistrikt. Längden af de till allmänt underhåll indelade vägarna uppgår till 14'233 km., och kostnaden för deras underhåll den tid mark är bar är uppskat-

Lidingö. tad till 1,293·94 kr. Vaghällarne inom kommunen underhålla inom Solna socken vägar till en längd af 2·896 km. för en kostnad af 528·16 kr. samt inom Danderyds socken vägar till en längd af 1·640 km. för en kostnad af 441·02 kr., hvaremot vaghällare från andra socknar icke hafva några väglotter inom Lidingö. Vägfyckarna inom socknen år 1905 voro till antalet 26,351, däraf för jordbruksfastighet 11,914 och för öfriga beskattningsföremål 14,437. Den till socknen ledande Lidingö bro tillhör Stockholms stad.

I fråga om vägväsendet i öfrigt hänvisas till efterföljande Sammandrag.

Solna.

Solna socken (kyrkoförsamling och kommun) utgör eget pastorat inom Roslags Östra kontrakt af Uppsala ärkestift och ingår i Danderyds skeppslag, Södra Roslags domsaga, som från 1907 års ingång utgör ett tingslag, samt Danderyds skeppslags länsmansdistrikt af Vaxholms fögderi. Inom socknen finnas trenne municipalsamhällen, nämligen Nya Hagalund, Nya Hufvudsta och Lilla Ahlby.

Areal (utan vatten): 18·03 kv.-km.

Folkmängd den 31 december 1906: 11,943, däraf i Nya Hagalund omkring 4,400 och i Nya Hufvudsta omkring 2,500.

Efter näringsfång fördelar sig folkmängden enligt 1905 års mantalslängd sålunda:

	Hufvud- personer.	Familje- medlemmar och tjänste- hjon.	Summa.
Jordbrukare (inr. trädgårdsmästare)	96	305	401
Jordbruks- och trädgårdsarbetare	160	246	406
Fabriksidkare	26	82	108
Handverkare, fabriks- och handtverksarbetare	1,213	3,381	4,594
Handlande och handelsbiträden	165	344	509
Vid samfärdsel anställda	129	227	356
Präster, lärare, sjukvårdspersonal o. d.	199	296	495
Arbetare af obestämdt slag	985	1,954	2,939
Änkor utan uppgifvet yrke, fattighjon m. fl.	709	923	1,632
Summa	3,682	7,758	11,440

Hela fastighetsvärdet inom kommunen enligt 1905 års taxeringslängder uppgår till 11,585,300 kr., hvaraf 2,558,600 kr. komma på bevillningsfria fastigheter och således 9,026,700 kr. på de bevillningsskyldiga fastigheterna. Huru sistnämnda värde äfvensom den på grund därpå beräknade bevillningen fördelar sig mellan jordbruksfastighet och annan fastighet, framgår af följande sammanställning:

	Antal särskildt taxerade fastigheter.	Taxeringsvärde. Kronor.	Uträknad bevillning. Kronor.
Jordbruksfastighet	37	921,700 —	553 02
Annan fastighet	741	8,105,000 —	4,052 50
Summa	778	9,026,700 —	4,605 52

Stockholms stad äger inom kommunen $1\frac{1}{2}$ mantal Frösunda Öfre m. fl. egendom till ett taxeringsvärde af 177,000 kr. för jordbruksfastighet och 197,800 kr. för annan fastighet eller inalles 374,800 kr.

Den för bevillning uppskattade inkomsten af kapital och arbete år 1905 äfvensom den på grund därpå beräknade bevillningen, för den händelse de för Stockholms stad gällande bevillningsfria afdragen hade tillämpats, ställer sig sålunda:

Inkomstgrupper.	Antal skattskyldige.	Sammanlagd inkomst. Kronor.	Uträknad bevillning. Kronor.
Under 700 kr.	718	464,468 —	— —
700—1,200 »	1,373	1,251,200 —	3,587 50
1,200—1,800 »	494	679,336 —	4,323 36
1,800 kr. och däröfver	253	998,150 —	9,981 50
Summa	2,838	3,393,154 —	17,892 36

År 1906 funnos inom kommunen 13 fabriker, sysselsättande 424 arbetare och med ett tillverkningsvärde af $1\frac{1}{2}$ millioner kr. Bland större industriella

Solna.

företag märkas Ekmans nya snickerifabrik med 278 arbetare och Hufvudsta stenhuggeri med 30 arbetare.

För uppförande af ny inrättning för fattigvårdens behof har kommunen den 30 juni 1905 hos nobelstiftelsen upptagit ett lån å 80,000 kr., löpande med 4 1/2 % ränta. Amorteringstiden är 40 år och annuiteten uppgår till 4,347.45 kr. Kommunen är berättigad att, sedan 15 år af lånetiden förflutit, uppsäga lånet till inbetalning eller ökad amortering 6 månader efter uppsägningen. Från långivarens sida åter kan lånet icke till återbetalning uppsägas.

Kommunen, äger 3 mindre donationsfonder till ett sammanlagdt belopp vid 1905 års slut af 5,453.05 kr.

Kommunen, som redan förut innehade ett fattighus till ett värde af 7,000 kr. och med utrymme för 30 personer, har under år 1906 tagit i anspråk en nyuppförd försörjnings- och arbetsinrättning med plats för omkring 70 hjon. Vid nämnda inrättning äro fast anställda: en föreståndare, vald tillsvidare med 4 månaders uppsägningstid, med en årlig aflöning af 800 kr. äfvensom bostad och fritt vivre; en husmoder, vald i enlighet med villkoren för föreståndaren och med en årlig aflöning af 400 kr. jämte bostad och vivre; samt en köksföreständerska, utsedd tillsvidare, med en årlig aflöning af 300 kr. äfvensom bostad och kost inom inrättningen. Härtill komma sköterska och maskinist. För den yttre fattigvården finnes en diakonissa, anställd för 3 år, med 600 kr. aflöning samt 150 kr. till hyres- och vedbrandsersättning.

Kommunens utgifter för fattigvården under de senaste fem åren fördela sig på olika utgiftsposter sålunda:

	År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.		År 1905.	
Hus och inventarier	238	97	144	74	498	44	13,810	47	67,419	85
Understödstagares beklädnad, vård och underhåll	15,338	65	21,619	63	22,096	77	23,614	38	29,194	59
Förbrukningspersedlar	798	90	235	23	376	25	359	25	596	75
Aflöningar	300	—	700	—	700	—	700	—	700	—
Ersättning till andra kommuner	2,602	34	2,608	48	2,603	—	2,774	—	2,789	—
Öfriga behof	60	25	131	—	917	50	171	70	905	—
Summa kronor	19,339	11	25,439	08	27,191	96	41,429	80	101,605	19

Beträffande hälso- och sjukvården är å ordinarie stat uppförd kommunens läkare, anställd tillsvidare med en årlig lön af 1,200 kr. För epidemisjukvården är sörjdt genom särskild sjukstuga, hvilken ännu år 1906 var inrymd i härför förhyrd lokal. Numera är dock särskild byggnad för ändamålet af kommunen uppförd. Personalen vid sjukstugan, hvilken står under kommunens läkares tillsyn, utgjordes år 1906 af en fast anställd sjuksköterska med 500 kr. lön samt ett biträde med 250 kr. lön, hvarjämte bägge åtnjuta bostad och fri kost. Bägge äro anställda tillsvidare. Utgifterna för epidemisjukstugan uppgingo år 1905 till 5,546.38 kr., hvarförutom en under samma år rådande smittkoppsepidemi åsamkade kommunen en utgift af 7,012.85 kr.

Inom kommunens försörjnings- och arbetsinrättning finnes en särskild, mindre afdelning för omvårdnad af kroniskt sjuka.

Inom kommunen finnas, tillsvidare antagna, 2 barnmorskor (tillika vaccinatricer), med en årlig aflöning af 400 kr. hvardera, samt en vaccinationsföreståndare, med ett årligt arvode af 50 kr.

För polisväsendet finnas anställda 3 fjärdingsmän, utsedda för tre år, nämligen en ordinarie med en lön af 1,115 kr. samt två extra med ett årligt arvode hvardera af 200 kr. Genom kungl. maj:ts befallningshafvandes försorg har särskild polisbevakning sedan flere år tillbaka varit anordnad inom kommunen. För närvarande finnas dels en stadigvarande polisstyrka, bestående af två polismän vid Hagalunds municipalsamhälle (med resp. 1,000 och 800 kr. lön), en polisman vid Hufvudsta municipalsamhälle (1,000 kr.) samt en s. k. kommunalpolisman (1,000 kr.) med inskränkt tjänstgöringsskyldighet vid Lilla Ahlby och omnäjd under tiden från dagen närmast före sön- och helgdag intill påföljande söckendag, hvarjämte denne polisman i öfrigt biträder de kommunala myndigheterna enligt särskildt utfärdad instruktion, dels ock en tillfällig polisstyrka för tjänstgöring inom Hagaparken samt vid Norrtull och Stocksund, särskildt sommartiden. Det bidrag, som kommunen öfverlämnat till länsstyrelsen, uppgick år 1906 till 2,200 kr.

Å ordinarie stat finnes uppförd en kommunalkamrer, anställd tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid af 6 månader och en årlig lön af 3,000 kr.

Någon särskild, kommunen tillhörig anläggning för vattenledning eller belysning finnes icke.

Skolorna inom församlingen utgjordes år 1905 af 6 folkskolor och 8 småskolor och voro inrymda i 7 skolhus, af hvilka 6 med ett sammanlagdt taxeringsvärde af 165,800 kr. voro församlingens egna och 1 förhyrdes. Därjämte äger församlingen en större skolhustomt vid Hufvudsta, där enligt kyrkostämmobeslut

Solna.

ett större skolhus skall uppföras senast 1908. Lärarepersonalen förstnämnda är utgjordes af 5 ordinarie lärare, 5 ordinarie lärarinnor, 2 extra ordinarie lärare, 7 extra ordinarie lärarinnor och 1 biträdande lärarinna, alla vid folkskolorna, samt 14 lärarinnor vid småskolorna, eller inalles 34 ämneslärare, af hvilka 7 tillika undervisade i slöjd, hvartill kommer 1 lärarinna i endast slöjd.

Skolkassans tillgångar vid 1905 års slut, fränsett donationsfonder till ett belopp af 5,344'07 kr., redovisas sålunda:

Fastigheter och inventarier	kr. 207,413'57
Värdepapper, kontant etc.	42,607'34
Summa kr.	250,020'91

Kassans skulder vid samma tidpunkt uppgingo till 119,923'05 kr., hvaraf 43,305'06 kr. kommo på ett år 1898 i postsparbanken upptaget lån å 50,000 kr. och återstående 76,617'99 kr. på ett lån å 80,000 kr. hos försäkringsaktiebolaget Skandia af år 1901. Det förra lånet löper med en ränta af 3'9 % och amorteras under 40 år. Annuiteten, som erlægges den 31 december, uppgår till 2,488'71 kr. Lånet af år 1901 amorteras likaledes under 40 år. Förfalldagen är den 30 juni, och annuiteten, som uppgår till 4,193'47 kr., grundar sig på en räntefot af 4 ¹/₄ %.

Församlingens utgifter för skolväsendet under de senaste fem åren fördela sig på olika utgiftsposter sålunda:

	År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.		År 1905.	
Hus och inventarier	40,514	66	30,916	21	7,287	10	9,737	15	6,956	30
Undervisningsmateriel	545	13	391	20	977	45	379	81	771	97
Andra förbrukningspersedlar	3,056	16	3,359	07	4,446	51	4,040	25	4,579	20
Räntor	2,161	10	4,333	50	5,141	90	5,078	93	5,013	39
Aflöningar	19,514	32	20,930	—	23,947	50	27,591	08	32,027	50
Pensionsavgifter	683	32	836	65	886	65	926	65	946	65
Öfriga behof	633	87	829	11	1,159	14	1,570	24	593	78
Summa kronor	67,108	56	61,595	74	43,846	25	49,324	11	50,888	79

I ofvanstående utgifter för aflöningar ingår icke värdet af de naturaförmaner, som tillkomma lärarepersonalen och hvilka år 1905 uppskattades till 5,150 kr. För kyrkan hafva icke några lån upptagits.

De vid Danderyds häradsrätt under åren 1904 och 1905 handlagda ärenden, som kunna anses tillhöra Solna socken, äro följande:

	Nya Haga- lunds municipalsamhälle.		Nya Hufvud- sta municipalsamhälle.		Socknen i öfrigt		Summa.	
	1904.	1905.	1904.	1905.	1904.	1905.	1904.	1905.
Konkursansökningar	4	3	2	2	8	9	14	14
Lagfartsärenden	99	35	7	11	24	36	70	82
Inteckningsärenden	109	167	35	93	153	189	297	449
Öfriga småprotokollsärenden	16	15	10	9	25	27	51	51
Civila mål	17	11	10	6	26	24	53	41
Gröfre brottmål anhängiggjorda af allmän åklagare	26	30	8	9	14	18	48	57
Smärre brottmål anhängiggjorda af allmän åklagare	14	12	4	5	24	20	42	37
Brottmål anhängiggjorda af enskild part ..	6	8	4	3	10	12	20	23
Summa	231	281	80	138	284	335	595	754

Under år 1906 uppgick antalet indrivningsärenden i civila mål till 65, af hvilka intet föranledde försäljning af lösegendom, antalet utslag i brottmål, som lämnats till verkställighet, till 3, antalet å saköreslängd uppförda personer till 268 samt antalet öfriga till kronofogdekontoret inkomna handräckningsmål rörande Solna socken till 1,195.

Antalet debetsedlar å krono- m. fl. utskylder för år 1905 utgjorde 3,744. Rästlängderna för samma år upptaga 2,079 poster om 17,962.78 kr. å krono- utskylder samt 4,840 poster om 49,771.68 kr. å kommunal- och prästutskylder.

Hemmanen inom kommunen äga icke del i häradsallmänning. De för år 1907 inom kommunen utdebiterade tingshusmedlen uppgingo till 2,219.17 kr. I fråga om tingslagets gemensamma angelägenheter hänvisas i öfrigt till efterföljande Sammandrag.

Solna.

Någon skjutsanstalt finnes icke inom kommunen.

I fråga om vägväsendet tillhör socknen Danderyds skeppslags väghållningsdistrikt. Längden af de till allmänt underhåll indelade vägarna uppgår till 18'353 km., och kostnaden för deras underhåll den tid mark är bar är uppskattad till 3,958'75 kr. Vaghållarne inom kommunen äga icke väglotter inom andra socknar, hvaremot vägar inom socknen till en längd af 5'844 km. och för en kostnad af 1,476 kr. underhållas af andra kommuner, nämligen:

Stockholms stad.....	2'948 km. för en kostnad af kr. 947'84
Lidingö socken.....	2'896 » » » » » » 528'16

Vägfyrkarna inom socknen år 1905 voro till antalet 47,021, hvaraf för jordbruksfastighet 13,421 och för öfriga beskattningsföremål 33,600. Den till kommunen ledande Stocksunds bro tillhör Djursholms köping. I fråga om vägväsendet i öfrigt hänvisas till efterföljande Sammandrag.

Inom **Nya Hagalunds municipalsamhälle** äro såväl byggnadsstadgan, brandstadgan och ordningsstadgan för rikets städer som ock hälsovårdsstadgans för riket föreskrifter rörande stad i tillämpning.

Inga särskilda tjänstebefattningar finnas.

Genom samhället hafva anordnats belysning medelst luxljus för en anläggningskostnad af 6,000 kr. samt kloakledningar med septic tanks till en längd af 12 km. för en kostnad af 30,000 kr.

Samhället har upptagit ett lån om 20,000 kr., löpande med 4 $\frac{1}{2}$ % ränta, att amorteras under 40 år från 1902.

År 1905 uppgick den utdebiterade municipalskatten till 9,382'40 kr. I fastighet äger samhället tomter för skolbyggnad och gator.

Äfven för **Nya Hufvudsta municipalsamhälle** gälla såväl ordningsstadgan, byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer som ock hälsovårdsstadgans för riket föreskrifter rörande stad.

Några aflönade tjänstebefattningar finnas icke.

Samhället har uppsatt 12 luxlampor för en kostnad af omkring 2,700 kr. samt anordnat kloakledningar för en kostnad af 20,000 kr. För brandredskapshus och arrestlokal hafva utbetalts 2,000 kr., för diverse brandredskap och brandbrunnar 3,700 kr. samt för trä- och stenlandgångar 2,000 kr. Dessutom hafva af

enskilda husägare utlagts kloakledningar för cirka 10,000 kr. och utförts gatu- arbeten för omkring 8,000 kr.

Utgifts- och inkomststaten för år 1905 slutar på en summa af 3,000 kr. Utdebiteringen har utgjort 10 öre per fyrk.

År 1904 upptog samhället ett lån å 25,000 kr., löpande med 4 1/2 % ränta, att amorteras på 40 år.

Lilla Ahlby municipalsambälle är bildadt först under år 1907, och gälla för detsamma likaledes de fyra nyssnämnda stadgarna.

Bromma.

Bromma socken (kyrkoförsamling) består af tvenne kommuner, nämligen Bromma kommun och Sundbybergs köping. Socknen bildar eget pastorat inom Roslags Västra kontrakt af Uppsala ärkestift och ingår i Sollentuna härad, Södra Roslags domsaga, som från 1907 års ingång utgör ett tingslag, samt Sollentuna härads länsmansdistrikt af Svartsjö fögderi.

Kommunens areal (utan vatten): 23'30 kv.-km. (socknens 24'81 kv.-km.).

Kommunens folkmängd den 31 december 1906: 3,087 (socknens 6,958).

Efter näringsfång fördelar sig folkmängden inom Bromma kommun enligt 1905 års mantalslängd sålunda:

	Hufvud- personer.	Familje- medlemmar.	Tjänste- hjon.	Summa.
Jordbrukare (inr. trädgårdsmästare).....	43	144	19	206
Jordbruks- och trädgårdsarbetare.....	96	260	—	356
Fabriksidkare.....	5	21	6	32
Handverkare, fabriks- och handverksarbetare	323	579	4	906
Handlande och handelsbiträden.....	40	50	7	97
Vid samfärdsel anställda.....	14	34	1	49
Präster, lärare, sjukvårdspersonal o. d.....	20	59	10	89
Arbetare af obestämdt slag.....	163	338	—	501
Änkor utan uppgifvet yrke, fattighjon m. fl.....	121	133	9	263
Summa	825	1,618	56	2,499

Bromma.

Hela fastighetsvärdet inom Bromma kommun enligt 1905 års taxeringslängder uppgår till 5,242,900 kr., hvaraf 211,700 kr. komma på bevillningsfria fastigheter och således 5,031,200 kr. på de bevillningsskyldiga fastigheterna. Huru sistnämnda värde äfvensom den på grund däraf beräknade bevillningen fördelar sig mellan jordbruksfastighet och annan fastighet, framgår af följande sammanställning:

	Antal särskildt taxerade fastigheter.	Taxeringsvärde. Kronor.	Uträknad bevillning. Kronor.
Jordbruksfastighet.....	41	1,371,500	822 90
Annan fastighet.....	303	3,659,700	1,829 85
Summa	344	5,031,200	2,652 75

Stockholms stad äger inom kommunen Ulfunda, Åkeshof m. fl. egendommar till ett taxeringsvärde af 783,000 kr. för jordbruksfastighet och 161,000 kr. för annan fastighet eller inalles 944,000 kr.

Den för bevillning uppskattade inkomsten af kapital och arbete år 1905 äfvensom den på grund däraf beräknade bevillningen, för den händelse de för Stockholms stad gällande bevillningsfria afdragen hade tillämpats, ställer sig sålunda:

Inkomstgrupper.	Antal skattskyldige.	Sammanlagd inkomst. Kr.	Uträknad bevillning. Kr.
Under 700 kr.....	53	31,802	—
700—1,200 ".....	301	260,533	648 83
1,200—1,800 ".....	78	104,769	657 69
1,800 kr. och däröfver.....	59	260,510	2,605 10
Summa	491	657,614	3,911 62

År 1906 funnos inom Bromma kommun 14 fabriker, sysselsättande 769 arbetare och med ett tillverkningsvärde af 4 millioner kr. Bland större industriella företag märkas följande, med här angifvet antal arbetare: Tobaksfabriken Skandinavien (156), Skandinaviska trädgårdnsfabriken (150), C. Anderssons & Björcks

skofabrik (119), Sandviks lim- och benmjölsfabrik (67), Clara stearinljusfabrik (64), Mariehålls tegelbruk (50), Fredfors maskinremfabrik (29), Kungsholms lädfabrik (29), jästfabriken Svea (27), Alviks tunnbanderifabrik (26) o. s. v.

Kommunen häftar icke i skuld för några lån.

Kommunen äger 2 donationsfonder å tillsammans 700 kr.

För fattigpersonalens härbergerande äger kommunen ett fattighus till ett värde af 12,000 kr. och med plats för 30 personer. Några särskilda tjänstebefattningar vid fattighuset finnas ej.

Kommunens utgifter för fattigvården under de senaste fem åren fördela sig på olika utgiftsposter sålunda:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
Understödstagares beklädnad, vård och underhåll	3,500 62	4,372 14	3,667 37	3,626 97	4,428 72
Förbrukningspersedlar	433 50	406 53	320 50	288 50	362 —
Aflöningar	—	—	100 —	100 —	100 —
Ersättning till andra kommuner	452 50	568 35	296 60	775 98	581 99
Summa kronor	4,386 62	5,347 02	4,384 47	4,791 45	5,472 71

I förhyrd lokal finnes en epidemisjukstuga, med utrymme för omkring 20 patienter. Vid sjukstugan är anställd en (eller vid behof 2) sjuksköterskor, som anskaffas af l:e provinsialläkaren och utom fritt vivre åtnjuta kontant aflöning af 2.50 kr. per dag, hvaraf 1 kr. utgår af landstingsmedel.

Inom socknen finnes anställd en barnmorska med en aflöning af 200 kr. per år.

Kommunens samtliga utgifter för hälso- och sjukvården under år 1905 uppgingo till 1,273.05 kr.

För polisväsendet äro anställda 2 fjärdingsmän, antagna på 3 år och med sammanlagd årsaflöning af 1,500 kr. Särskild polisbevakning är under månaderna maj—september anordnad lördagar och söndagar vid Tranebergsbro med omnejd och ombesörjes af två personer med sammanlagd aflöning af omkring 350 kr., hvaraf kommunen bidrager med 150 kr. och resten utgår af allmänna medel.

Bromma.

Några särskilda kommunala tjänstebefattningar finnas ej inom Bromma kommun.

Några anläggningar för vattenledning, belysning o. d. finnas icke inom kommunen.

Folkskoleväsendet är gemensamt för hela församlingen och omfattar sålunda såväl Bromma kommun som Sundbybergs köping. Skolorna utgjordes år 1905 af 4 folkskolor och 5 småskolor och voro inrymda i 5 församlingen tillhöriga skolhus med ett sammanlagdt taxeringsvärde af 211,900 kr. och innehållande 23 lärosalar och 10 slöjdsalar. Lärarepersonalen samma år utgjordes af 5 ordinarie lärare, 1 ordinarie lärarinna, 1 extra ordinarie lärare, 1 extra ordinarie lärarinna och 5 biträdande lärarinnor, alla i folkskolorna, samt 8 lärarinnor i småskolorna, eller inalles 21 ämneslärare, af hvilka 8 tillika undervisade i slöjd, hvartill komma 2 lärarinnor i endast slöjd.

Skolkassans tillgångar vid 1905 års slut, fränsett donationsfonder till ett belopp af 7,191·16 kr., redovisas sålunda:

Fastigheter och inventarier	kr. 223,400·00
Värdepapper, kontant	» 1,353·01
	<hr/>
	Summa kr. 224,753·01

Kassans skulder vid samma tidpunkt uppgingo till 160,432·15 kr., sålunda fördelade:

Lån i postsparbanken	kr. 61,875·00
» » Stockholms stads sparbank	» 7,000·00
» » allmänna hypotekskassan för Sveriges städer	» 91,557·15
	<hr/>
	Summa kr. 160,432·15

Lånet i postsparbanken, ursprungligen å 75,000 kr., upptogs år 1898, löper med 4 1/2 % ränta och amorteras under 40 år genom afbetalning af 937·50 kr. den 30 juni och 31 december hvarje år. Å sparbankslånet afbetalas årligen 1,000 kr. Lånet i hypotekskassan upptogs år 1905 å 92,000 kr. Annuiteten utgör 4,968 kr.

Församlingens utgifter för skolväsendet under de senaste fem åren fördela sig på olika utgiftsposter sålunda:

Bromma.

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
Hus och inventarier	4,103 65	1,224 92	2,028 85	10,491 84	84,879 06
Undervisningsmateriel	792 23	757 07	341 30	1,119 19	833 95
Andra förbrukningspersedlar.....	1,627 47	1,438 85	1,382 81	— —	2,763 80
Räntor.....	4,389 11	3,752 52	3,573 55	3,382 03	5,768 78
Afföningar.....	14,696 07	16,201 90	17,723 71	22,059 44	24,361 08
Pensionsavgifter.....	380 —	370 —	390 —	410 —	470 —
Öfriga behof.....	1,972 15	1,977 25	2,026 02	3,697 40	3,714 70
Summa kronor	27,960 68	25,722 51	27,466 24	41,159 90	122,791 37

Bland afföningar ingår här äfven värdet af de naturaförmåner, som tillkomma lärarepersonalen och hvilka år 1905 uppskattades till 2,506 26 kr.

För kyrkan hafva icke några län upptagits.

De vid Sollentuna häradsrätt under åren 1904 och 1905 handlagda ärenden, som kunna anses tillhöra Bromma kommun, äro följande:

	År 1904.	År 1905.
Konkursansökningar.....	5	4
Lagfartsärenden.....	157	114
Inteckningsärenden.....	195	215
Öfriga småprotokollsärenden.....	21	20
Civila mål.....	8	8
Gröfre brottmål anhängiggjorda af allmän åklagare.....	6	5
Smärre " " " " ".....	6	14
Brottmål anhängiggjorda af enskild part.....	2	1
Summa	400	381

Under år 1906 uppgick antalet utsökningsärenden till 9 — af hvilka 3 föranledde utmätning och 2 exekutiv auktion, hvarjämte 3 ledde till utmätning-försök utan tillgång — antalet utslag i brottmål, som lämnats till verkställighet,

Bromma.

till 5, antalet å saköreslängd uppförda personer till 54 samt antalet öfriga handräkningsärenden rörande Bromma kommun till omkring 400.

Antalet debetsedlar å krono- m. fl. utskylder för år 1905 utgjorde 1,017 till ett sammanlagdt belopp af 28,315·13 kr., hvaraf 17,490·55 kr. kronoutskylder och 10,824·58 kr. kommunalutskylder. Rästlängderna för samma år upptaga 405 poster om 2,855·85 kr. å kronoutskylder, 145 poster om 2,851 kr. å kommunalutskylder samt 589 poster om 1,488·65 kr. å pastoralier.

Hemmanen inom Bromma socken äga del i Sollentuna härads allmänning.

De för år 1906 inom Bromma kommun utdebiterade tingshusmedlen uppgingo till 602·60 kr. I fråga om tingslagets gemensamma angelägenheter hänvisas i öfrigt till efterföljande Sammandrag.

Någon skjutsanstalt finnes icke inom kommunen.

I fråga om vägväsendet tillhör socknen Sollentuna härads väghållningsdistrikt. Längden af de till allmänt underhåll indelade vägarna inom Bromma socken (inräknadt Sundbybergs köping) uppgår till 5·472 km., och kostnaden för deras underhåll den tid mark är bar är uppskattad till 1,457·97 kr. Åtta hemman inom socknen underhålla inom Spånga socken vägar till en längd af 2·0209 km. och med en uppskattad underhållskostnad af 365·96 kr., hvaremot väghållare inom andra socknar icke hafva några väglotter inom Bromma socken. Vägfyrcarna inom socknen år 1905 voro till antalet 26,013, hvaraf för jordbruksfastighet 13,112 och för öfriga beskattningsföremål 12,901. Den inom socknen belägna s. k. Bällstabro underhålles af vägkassan, men har aktiebolaget Mariehålls tegelbruk, som på vissa villkor ombyggt bron, år 1896 ställt ett belopp af 1,000 kr. till vägkassans disposition i och för det större underhållet, och äger bolaget för transporter från och till sitt tegelbruk rätt sjöledes trafikera bron mot skyldighet att bekosta underhållet af rullmekanismen, bestrida upppassningen vid genomfart med farkoster samt ersätta de skador å bron, som därvid kunna åstadkommas. Underhållskostnaderna för bron år 1905 fördelade sig med 177·40 kr. på vägkassan och 49·94 kr. på Mariehålls aktiebolag. Underhållsfondens behållning vid årets slut uppgick till 870·81 kr. och räntan å densamma under året till 40·28 kr. I fråga om vägväsendet i öfrigt hänvisas till efterföljande Sammandrag.

Sundbyberg.

Sundbybergs köping utgör såsom nämndt egen kommun, men är i kyrkligt hänseende (således äfven beträffande skolväsendet) förenad med Bromma. I fråga om den judiciella och administrativa indelningen hänvisas till hvad därom anförts rörande sistnämnda socken.

Areal (utan vatten): 1,51 kv.-km.

Folkmängd den 31 december 1906: 3,871.

Efter näringsfång fördelar sig folkmängden enligt 1905 års mantalslängd sålunda:

	Hufvudpersoner.	Familjemedlemmar och tjänstehjon.	Summa.
Jordbrukare (inr. trädgårdsmästare)	8	25	33
Jordbruks- och trädgårdsarbetare	9	14	23
Fabriksidkare.....	35	87	122
Handverkare, fabriks- och handverksarbetare.....	414	938	1,352
Handlande och handelsbiträden	147	289	436
Vid samfärdsel anställda	41	58	99
Präster, lärare, sjukvårdspersonal ö. d.	59	73	132
Arbetare af obestämdt slag	343	438	781
Änkor utan uppgifvet yrke, fattighjon m. fl.....	213	192	405
Summa	1,269	2,114	3,383

Hela fastighetsvärdet inom köpingen enligt 1905 års taxeringslängder uppgår till 4,892,000 kr., hvaraf 120,000 kr. komma på bevillningsfria fastigheter och således 4,772,000 kr. på de bevillningsskyldiga fastigheterna. Huru sistnämnda värde äfvensom den på grund därpå beräknade bevillningen fördelar sig mellan jordbruksfastighet och annan fastighet, framgår af följande sammanställning:

Sundbyberg.

	Antal särskildt taxerade fastigheter.	Taxeringsvärde. Kronor.	Uträknad bevillning. Kronor.
Jordbruksfastighet	2	190,000 —	114 —
Annan fastighet	334	4,582,000 —	2,291 —
Summa	336	4,772,000 —	2,405 —

Den för bevillning uppskattade inkomsten af kapital och arbete år 1905 äfvensom den på grund där af beräknade bevillningen, för den händelse de för Stockholms stad gällande bevillningsfria afdragen hade tillämpats, ställer sig sålunda:

Inkomstgrupper.	Antal skattskyldige.	Sammanlagd inkomst. Kronor.	Uträknad bevillning. Kronor.
Under 700 kr.	85	50,282 —	— —
700—1,200 "	505	453,866 —	1,256 16
1,200—1,800 "	199	268,246 —	1,687 46
1,800 kr. och däröfver.....	132	632,541 —	6,325 41
Summa	921	1,404,935 —	9,269 03

År 1906 funnos inom köpingen 10 fabriker, sysselsättande 320 arbetare och med ett tillverkningsvärde af inemot 1¹/₂ millioner kr. Bland större industriella företag märkas följande, med här angifvet antal arbetare: C. R. Nybergs aktiebolags mekaniska verkstad (110), aktiebolaget Aladdins mekaniska verkstad (43), aktiebolaget Alphas mekaniska verkstad (31), P. L. Åkerman & Lunds orgelfabrik (31), Sundbybergs verkstadsbolags mekaniska verkstad (27), o. s. v.

Förutom ett par lån i postsparbanken, hvarå i augusti 1906 återstod ett belopp af 2,250 kr. och som skola vara slutbetalda vid 1909 års utgång, har köpingen hos allmänna hypotekskassan för Sveriges städer år 1901 upptagit ett lån, hvarå i augusti 1906 återstodo 75,910·85 kr. Lånet, som löper med 4¹/₂ % ränta, amorteras genom inbetalningar hvarje halfår af 2,173·73 kr. till år

1941. För fastighetsköp har köpingen dessutom år 1905 upptagit ett tillfälligt lån af 15,000 kr. Sundbyberg.

Köpingen äger följande fastigheter, som lämna direkt inkomst: Stenvillan, taxerad till 48,500 kr. och uthyrd till sprithandelsbolaget för restaurantrörelse mot en hyra, som från 1 november 1906 utgör 4,000 kr. per år; samt telefonbyggnaden, taxerad till 12,000 kr., hvilken inrymmer kommunalkamrerarekontoret och polisstationen och inbringar för uthyrda lägenheter 1,000 kr.

Köpingen har en donationsfond till ett belopp af 8,810 43 kr. och hvarå räntan, sedan fonden uppbringats till 10,000 kr., får användas för köpingens fattigvård.

Köpingen äger ett fattighus till ett värde af 6,000 kr. och med utrymme för 28 personer. För fattighusets räkning finnes ingen särskild person anställd, men fattigvårdsstyrelsens ordförande uppbär för sina besvär med tillsyn öfver det samma 200 kr. årligen.

Köpingens utgifter för fattigvården under de senaste fem åren fördela sig på olika utgiftsposter sålunda:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
Hus och inventarier.....	500 —	500 —	500 —	500 —	645 29
Understödstagares beklädnad, vård och underhåll	6,167 59	6,802 52	5,238 34	5,043 28	7,033 53
Förbrukningspersedlar	265 80	320 05	249 85	429 45	81 17
Öfriga behof	657 88	193 80	537 28	272 67	832 55
Summa kronor	7,591 27	7,816 37	6,525 47	6,245 40	8,592 54

Köpingen har hittills i förening med Bromma kommun underhållit en epidemisjukstuga, men har gemenskapen under år 1906 upphört.

En extra provinsialläkare är stationerad inom köpingen. Han är af kommunalnämnden antagen intill 1910 års utgång och uppbär af köpingen en årlig lön af 1,500 kr.

En barnmorska är anställd inom köpingen och åtnjuter en aflöning af 200 kr. om året.

För polisväsendet äro anställda en polisuppsyningsman med 1,500 kr. i årlig lön samt 2 konstaplar, som hvardera hafva en årlig lön af 1,200 kr. jämte 50 kr. i beklädnadsbidrag.

Sundbyberg.

Inom köpingen äro med fast aflöning anställda en kommunalkamrer och en nattvakt. Den förra är antagen med 3 månaders ömsesidig uppsägning, den senare tillsvidare. Kommunalkamrern uppbär i årlig lön 1,500 kr. och nattvakten 1,200 kr.

Vattenledning saknas.

Gatornas anläggning och underhåll bekostas af köpingen med undantag af kant- och rännsten utefter trottoarerna, som hittills bekostats af vederbörande tomtägare.

För gatubelysningen äro anskaffade ett 60-tal luxlampor. Utgifterna för gatubelysningen uppgingo år 1905 till 3,767'92 kr.

I fråga om skolväsendet hänvisas till redogörelsen för Bromma socken.

De vid Sollentuna häradsrätt under år 1904 och 1905 handlagda ärenden, som kunna anses tillhöra Sundbybergs köping, äro följande:

	År 1904.	År 1905.
Konkursansökningar.....	8	9
Lagfartsärenden	60	51
Inteckningsärenden	208	262
Öfriga småprotokollsärenden	20	21
Civila mål.....	49	56
Gröfre brottmål anhängiggjorda af allmän åklagare	1	1
Smärre „ „ „ „ „ „	196	198
Brottmål anhängiggjorda af enskild part	5	3
Summa	547	601

Under år 1906 uppgick antalet utsökningsärenden till 53 — af hvilka 10 föranledt utmätning, 5 exekutiv auktion och 23 utmätningförsök utan utmätningbar tillgång —, antalet utslag i brottmål, som lämnats till verkställighet, till 5, antalet å saköreslängd uppförda personer till 159 samt antalet öfriga till kronofogdekontoret inkomna handräkningsmål rörande köpingen till omkring 1,000.

Antalet debetsedlar å krono- m. fl. utskylder för år 1905 utgjorde 1,422 till ett sammanlagdt belopp af 97,587'66 kr., hvaraf 31,716'95 kr. kronoutskylder och 65,870'73 kr. kommunalutskylder. Rästlängderna för samma år upptaga 726

poster om 7,140'61 kr. å kronoutskylder samt 924 poster om 18,921'90 kr. å Sundbyberg. kommunalutskylder.

De för år 1906 inom köpingen utdebiterade tingshusmedlen uppgingo till 1,114'91 kr. I fråga om tingslagets gemensamma angelägenheter hänvisas i öfrigt till efterföljande Sammandrag.

Någon skjutsanstalt finnes icke inom kommunen.

Hvad allmänna vägarna inom köpingen angår, åberopas hvad därom anförts rörande Bromma socken i dess helhet.

Sammandrag.

De samhällen, som kommittén ansett böra blifva med Stockholm införlifvade, utgöras således af 6 kommuner, nämligen Nacka, Brännkyrka, Lidingö, Solna, Bromma samt Sundbybergs köping, alla belägna i Stockholms län. De två sistnämnda kommunerna bilda tillsammans en socken, hvadan införlifningen skulle komma att omfatta 5 kyrkoförsamlingar, af hvilka 4, nämligen Nacka, Lidingö, Solna och Bromma (med Sundbyberg), bilda egna pastorat, hvaremot Brännkyrka är annex till Huddinge. De ifrågakvarande samhällena äro fördelade på 3 kontrakt och 2 stift, i det att Nacka och Brännkyrka tillhöra Södertörns kontrakt af Strängnäs stift, Lidingö och Solna Roslags Östra kontrakt samt Bromma (med Sundbyberg) Roslags Västra kontrakt af Uppsala ärkestift. Af införlifningen skulle vidare komma att beröras 3 härad (skeppslag) och 2 tingslag samt 2 domsagor. Nacka och Brännkyrka ingå nämligen i Svartlösa härad och tingslag samt Södertörns domsaga, Lidingö och Solna i Danderyds skeppslag samt Bromma och Sundbyberg i Sollentuna härad, hvilka bägge skeppslag och härad tillhöra Södra Roslags domsaga, som från 1907 års ingång utgör ett tingslag. Hvad slutligen den administrativa indelningen beträffar, skulle af införlifningen komma att beröras 3 länsmansdistrikt och 3 fögderier. Af länsmansdistrikten skulle ett, nämligen Svartlösa härads Norra distrikt af Södertörns fögderi, hvilket omfattar Nacka och Brännkyrka socknar, komma att såsom sådant upphöra, hvaremot de tvänne återstående endast till en del skulle förläggas under staden. Dessa senare äro Danderyds skeppslags länsmansdistrikt af Vaxholms fögderi, hvilket bl. a. omfattar Lidingö och Solna kommuner, samt Sollentuna härads länsmansdistrikt af Svartsjö fögderi, hvaremot bl. a. ingå Bromma kommun och Sundbybergs köping.

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

Stockholms stads areal (utan vatten) utgör f. n. 31·19 kv.-km. Genom införlifningen skulle densamma ökas med 207·26 kv.-km., d. v. s. med inemot 7 gånger så stort område, som det staden nu innefattar. Af nämnda 207·26 kv.-km. uppgifvas 57·68 kv.-km. utgöras af åker och annan odlad jord, 4·18 af naturlig äng, 118·68 af skogbärande mark samt 26·72 kv.-km. af annan mark, såsom tomter, impedimenter o. d.

De till inkorporering ifrågasatta områdena räknade vid 1906 års slut en sammanlagd kyrkoskrifven folkmängd om 39,644 personer. Tio år tidigare uppgick folkmängden till endast 16,806 personer, och ökningen under senaste årtiondet har sålunda utgjort ej mindre än 135·9 %, under det Stockholms stads folkmängd under samma tidrymd tillväxt med endast 11·9 %. Såsom allmänt känt är, har grannsamhällenas abnorma folkökning hufvudsakligen framkallats af utflyttning från hufvudstaden eller inflyttning från landsorten af personer, som hafva sin dagliga sysselsättning i Stockholm. Och äfven om förenämnda folkökning i viss mån är att tillskrifva tillkomsten af nya industriella anläggningar i stadens grannskap, är det likaledes ett känt förhållande, att en del vid dessa sysselsatta personer äro mantalsskrifna i Stockholms stad. Den växelverkan, som sålunda äger rum mellan Stockholm och grannsamhällena, gifver oförtydligt vid handen, att de nuvarande gränserna för hufvudstaden, såsom ett ekonomiskt helt betraktad, allt mer förlora i betydelse.

Hvilken inverkan de ifrågasatta inkorporeringarna skulle hafva på folkmängds-siffrorna inom de pastorat, länsmansdistrikt, fögderier, tingslag och domsagor, hvarur utbrytningen skett, framgår af följande öfversikt:

K o m m u n.	Kommunens folkmängd den 31 december 1906.	Folkmängden i återstående delen af					
		pastoratet.	länsmansdistriktet.	fögderiet.	tingslaget.	domsagan.	
Nacka	6,436	—	}	—	29,282	8,879	29,282
Brännkyrka	12,499	2,144					
Lidingö	1,808	—	}	6,572	21,668	}	1) 37,923
Solna	11,943	—					
Bromma	3,087	—	}	9,486	16,255	}	}
Sundbyberg	3,871	—					

1) Enligt förhållandena vid 1907 års ingång.

En folkökning af den omfattning som den, hvilken under det senaste decenniet utmärkt de ifrågavarande gränssamhällena, är naturligtvis icke gärna tänkbar inom kommuner med jordbruket såsom hufvudsaklig förvärfskälla, utan den lämnar tvärtom ett första bevis för att industrien och därmed sammanhängande näringar där måste så småningom hafva blifvit de förhärskande och att således dessa samhällen från näringssynpunkt antagit stadskaraktär. Detta framgår ock med all tydlighet af följande uppgifter om folkmängdens fördelning efter näringsfång enligt 1905 års mantalslängder:

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

	Hufvud- personer.	Familjemed- lemmar och tjänstehjon.	Summa.
Jordbrukare (inr. trädgårdsmästare)	375	1,255	1,630
Jordbruks- och trädgårdsarbetare	735	1,711	2,446
Fabriksidkare	150	462	612
Handverkare, fabriks- och handtverksarbetare	3,832	9,816	13,648
Handlande och handelsbiträden	650	1,447	2,097
Vid samfärdsel anställda	345	689	1,034
Präster, lärare, sjukvårdspersonal o. d.	517	843	1,360
Arbetare af obestämdt slag	2,941	5,831	8,772
Änkor utan uppgifvet yrke, fattighjon m. fl.	2,092	2,382	4,474
Summa	11,637	24,436	36,073

Föga mer än 11 % af befolkningen kan således sägas hämta sitt uppehälle ur jordbruket, medan däremot tillverkningsindustrien — om till denna yrkesgrupp äfven hänföras arbetare af obestämdt slag, hvilka till öfvervägande del torde vara industriarbetare — sysselsätter vid pass 64 % af befolkningen. Minst 80 % torde kunna hänföras till arbetareklassen, inom Brännkyrka och Solna kommuner t. o. m. omkring 90 %.

De 6 kommunernas egenskap af industrisamhällen adagaläggdes äfven af de ur taxeringslängderna hämtade uppgifterna.

Sammanlagda fastighetsvärdet enligt 1905 års bevillningstaxering uppgår till 60,799,200 kr. Däraf voro jordbruksfastigheter till värde af 449,100 kr. och annan fastighet om 3,467,800 kr. fria från bevillning. De bevillningsskyldiga

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

fastigheternas antal och taxeringsvärde äfvensom den för dem beräknade bevillningen fördelar sig mellan jordbruksfastighet och annan fastighet sålunda:

	Antal särskildt taxerade fastigheter.	Taxerings- värde. Kronor.	Uträknad bevilling.	
			Kronor.	
Jordbruksfastighet.....	271	7,860,200	4,716	12
Annan fastighet.....	3,139	49,022,100	24,511	05
Summa	3,410	56,882,300	29,227	17

Härvid är emellertid intet afdrag gjordt för de fastigheter, till ett taxeringsvärde af 1,771,300 kr. för jordbruksfastighet och 1,562,400 kr. för annan fastighet eller inalles 3,333,700 kr., som Stockholms stad själf äger inom de ifrågavarande socknarna. Och något dylikt afdrag ifråga om den uträknade bevillningen torde ej heller behöfva göras, enär den minskning i den beräknade kommunalskatten, som i händelse af införlifning skulle åsamkas staden, vid dessa öfverslagsberäkningar synes kunna anses ungefärligen motvägas af den befrielse från skatt till andra kommuner, som i sådant fall skulle beredas staden.

Hvad vidare angår den för bevilling uppskattade inkomsten af kapital och arbete äfvensom den på grund där af beräknade bevillningen, under antagande att de för Stockholms stad gällande bevillningsfria afdragen hade tillämpats, framgå dessa förhållande ur följande, med stöd af 1905 års taxering upprättade öfversikt:

Inkomstgrupper.	Antal skatt- skyldige.	Sammanlagd inkomst. Kronor.	Uträknad bevilling.	
			Kronor.	
Under 700 kr.....	1,218	764,170	—	—
700—1,200 „.....	4,436	3,953,851	10,704	51
1,200—1,800 „.....	1,517	2,089,266	13,307	66
1,800 kr. och däröfver.....	969	5,206,286	52,062	86
Summa	8,140	12,013,573	76,075	03

Äfven denna beräkning öfver bevillningen kan ej blifva annat än ungefärlig, enär det ej varit möjligt att därvid taga hänsyn till den ökning, som påkallas däraf, att vissa skattskyldiga, på grund af mantalsskrifning å annan ort, fastighetsinnehaf e. d., antingen icke alls skulle komma i åtnjutande af bevillningsfritt afdrag eller ock få tillgodoräkna sig dylikt till lägre belopp än det eljest medgifna.

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

Hela den bevillning, som i fall af inkorporering skulle enligt 1905 års bevillningstaxering hafva tillförts Stockholms stad, uppgår till 105,302·20 kr.; däraf komma emellertid på jordbruksfastighet endast 4,716·12 kr., men däremot på annan fastighet och inkomst, hvilka skatteobjekt i stora drag kunna anses representera industrien i vidsträckt bemärkelse, ej mindre än 100,586·08 kr. Industriens dominerande ställning framträder här med full tydlighet.

Fördelas den inom hvar och en af kommunerna beräknade bevillningen på folkmängden, visar det sig, att på hvarje invånare kommer en bevillning af 5·82 kr. i Nacka, 2·31 kr. i Brännkyrka, 2·89 kr. i Lidingö, 1·97 kr. i Solna, 2·63 kr. i Bromma och 3·45 kr. i Sundbyberg. Säsom den fattigaste bland kommunerna framträder här Solna, säsom den rikaste däremot Nacka och däreft Sundbyberg, hvaremot Brännkyrka, Lidingö och Bromma intaga en mellanställning. Detsamma är ock fallet i fråga om byggnadssättet inom kommunerna, så långt detta kan mätas genom medeltaxeringsvärdet per fastighet (utom jordbruksfastighet). Nacka kömmun kommer äfven härvid främst, med 27,082 kr. och däreft Sundbyberg, med 13,719 kr. Lägst står däremot Solna, med 10,938 kr. Alla dessa förhållanden stå visserligen i nära samband med den stora industriens mer eller mindre talrika förekomst inom de särskilda kommunerna. Men äfven om man frånräknar den bevillning, som faller på bolagen, framgår af statistiska centralbyråns redogörelse för den kommunala rösträtten år 1904, att välståndet måste anses vara störst i Nacka (utan tvifvel hufvudsakligen beroende på Saltsjöbaden) och däreft i Sundbyberg. Lägst kommer i detta fall Brännkyrka, men äfven Solna och Bromma stå ungefär på samma ståndpunkt.

År 1906 funnos inom de sex kommunerna inalles 88 fabriker, sysselsättande 4,133 arbetare och med ett tillverkningsvärde af inemot 46 millioner kr. Särskildt Nacka men jämväl Brännkyrka framträder här säsom representant för den stora industrien.

De borgerliga kommunernas finansiella ställning vid 1905 års slut, fränsedt donationsfonder till ett belopp af 87,978·72 kr., var, enligt hvad tabell 3 utvisar, följande:

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

	Tillgångar.		Däraf fastig- heter och inventarier.		Skulder.		Däraf amor- teringslån.	
Nacka	54,046	43	25,758	93	43,296	73	31,969	39
Brännkyrka	79,479	82	32,417	20	3,400	—	—	—
Lidingö	27,958	90	23,800	—	—	—	—	—
Solna.....	123,663	80	88,139	57	91,308	35	80,000	—
Bromma	17,717	28	12,695	45	—	—	—	—
Sundbyberg	104,304	44	94,475	18	95,762	74	79,178	48
Summa kronor	407,170	67	277,286	33	233,767	82	191,147	87

Det bokförda värdet af tillgångarna öfverstiger sålunda skulderna med kr. 173,402.85 Härvid äro emellertid lämnade ur räkningen de särskilda tillgångar och skulder, som ägdes af municipalsamhällena. Till skuldsummorna böra af denna anledning läggas omkring 44,000 kr., utgörande återstående skulden å de amorteringslån om inalles 45,000 kr., som upptagits af Nya Hagalunds och Nya Hufvudsta municipalsamhällen.

Att de borgerliga kommunerna för täckande af sina utgifter nästan uteslutande äro hänvisade till kommunalskatterna, framgår af tabell 4. De under rubriken »öfriga inkomster» ingående medel, hvilka exempelvis för Solna under senare åren uppnått relativt betydande belopp, utgöras visserligen till en del af räntor å värdepapper, utlånade medel o. d., men bestå hufvudsakligen af ersättning af andra kommuner för utbetalda fattigunderstöd. För Sundbybergs köping däremot hafva under de sista åren utskänkingsbolagets vinstmedel framträdt såsom en mycket gifvande inkomstkälla, bidragande med omkring 40 % af köpingens samtliga inkomster.

Samma tabell visar äfven, att den öfvervägande delen af kommunernas utgifter tagas i anspråk för fattigvården, med undantag dock för Sundbyberg, hvars utgifter hufvudsakligen gå till ändamål, som närmast åtfölja ett stadssamhälle.

Hvar och en af de sex till införlifning föreslagna kommunerna bildar eget fattigvårdssamhälle. För fattigpersonalens härbergerande funnos år 1905 1 fattigård, 5 fattighus och 1 barnhem, med utrymme för inalles 211 personer och med ett värde af sammanlagdt 80,280 kr. Därjämte har Solna kommun under år 1906 tagit i anspråk en nyuppförd försörjnings- och arbetsinrättning med plats

för omkring 70 hjon, och Nacka kommun skall enligt nyligen fattadt beslut gå i författning om uppförande af en större försörjningsanstalt.

Antalet understödstagare under de senaste fem åren har enligt tabell 8 utgjort:

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
Direkt understödda barn	98	114	132	169	174
Äldre personer	739	817	854	824	884
Tillhörande barn	374	383	348	402	490
Summa	1,211	1,314	1,334	1,395	1,548
I % af folkmängden	4.6	4.6	4.3	4.2	4.4

Efter understödets beskaffenhet fördela sig understödstagarne sålunda:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
I fattigvårdsanstalter vårdade ..	198	203	216	219	195
Utackorderade	70	57	63	86	90
I sjukvårdsanstalter vårdade	170	198	228	234	281
På annat sätt understödda	773	856	827	856	982
Summa	1,211	1,314	1,334	1,395	1,548
Däraf tillhöriga annat fattig- vårdssamhälle	163	218	198	197	241

Med hänsyn till understödets varaktighet och storlek grupperar sig understödstagarne på följande sätt:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
Varaktigt understödda:					
Fullt försörjda	282	309	278	293	310
Delvis understödda	587	598	637	587	697
Tillfälligt understödda	342	407	419	515	541
Summa	1,211	1,314	1,334	1,395	1,548

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

Kommunernas utgifter för fattigvården hafva under de senaste fem åren utgjort:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
Hus och inventarier	2,845 98	2,738 80	3,382 78	15,917 61	69,702 47
Understödstagares beklädnad, vård och underhåll	60,838 26	72,452 78	73,544 75	85,582 15	97,912 78
Förbrukningspersedlar	2,557 71	3,417 59	2,236 09	3,154 95	2,470 11
Aflöningar	2,541 75	2,985 65	3,467 40	3,216 —	3,240 —
Ersättning till andra kommuner	6,781 14	7,621 63	6,408 15	7,171 95	5,933 14
Öfriga behof.....	2,262 10	3,236 55	5,007 23	4,705 05	5,382 65
Summa kronor	77,826 94	92,453 —	94,046 40	119,747 71	184,641 15

Hvad sjukvården angår voro år 1905 epidemisjukstugor anordnade i hvar och en af socknarna utom Lidingö, där emellertid år 1906 en dylik anstalt blifvit uppbyggd. Inom den nyuppförda arbets- och försörjningsinrättningen i Solna finnes dessutom en särskild, mindre afdelning för vård af kroniskt sjuka. Barnmorskor funnos samma år inom alla kommuner, och voro de inalles till antalet 8, hvarjämte i Solna socken fanns anställd en vaccinationsföreståndare. Särskild af kommunen aflönad läkare fanns i Solna och Sundbyberg. För bestri- dande af sjukvården äga dessutom de ifrågavarande kommunerna tillgång till de lasarett, som äro gemensamma för Stockholms län.

För polisbevakningen funnos anställda inom Sundbyberg 1 polisuppsynings- man och 2 konstaplar samt inom de öfriga fem kommunerna dels 9 fjärdings- män, hvaraf 2 extra, 1 kommunalpolis, 4 poliser med tjänstgöring året om vid Saltsjöbaden, Hagalund och Hufvudsta samt dessutom ett tiotal extra poliskonstaplar med tjänstgöring vissa dagar å områdena närmast utom hufvudstadens tullar.

Bland speciella kommunalbefattningar märkes en kommunalkamrer i hvar och en af Brännkyrka, Solna och Sundbybergs kommuner.

Nämnda befattningsinnehafvare äfvensom öfriga i kommunernas tjänst an- ställda, såsom vid fattigvården, vid sjukstugorna o. d., äro antagna antingen tills- vidare eller på viss, kortare tid.

Vattenledning finnes icke anlagd af någon af de ifrågavarande kommunerna.

Gatubelysning med luxlampor finnes anordnad i Sundbyberg äfvensom i Liljeholmens, Nya Hagalunds och Nya Hufvudsta municipalsamhällen.

Kloakledningar synas vara anlagda endast i Sundbyberg, Nya Hagalund och Nya Hufvudsta.

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

En hvar af de till införlifning föreslagna församlingarna bildar ett skoldistrikt — Sundbyberg jämte Bromma kommun således endast ett distrikt. Skolväsendet faller under kyrkostämmornas beslutanderätt.

År 1905 funnos inom socknarna 64 skolor, alla fasta, nämligen 29 folkskolor, 4 mindre folkskolor och 31 småskolor.

Skolhusen samma år voro till antalet 42, hvaraf 35 till ett värde af 898,900 kr., ägdes af socknarna själfva, 4 voro förhyrda och 3 fritt upplåtits.

Lärjungeantalet uppgick år 1901 till 4,227, år 1902 till 4,572, år 1903 till 4,897, år 1904 till 5,173 och år 1905 till 5,394.

Lärarepersonalen år 1905 utgjordes af 135 personer, af hvilka 128 undervisade i läsämnen och af dessa 39 jämväl i slöjd samt 7 endast i slöjd. Ämneslärarne fördela sig till kön och på de olika slagen af skolor sålunda:

	Lärare.	Lärarinnor.	Summa.
I folkskolorna: Ordinarie.....	24	17	41
Extra ordinarie.....	4	9	13
Biträdande.....	—	18	18
I mindre folkskolorna.....	—	4	4
I småskolorna.....	—	52	52
Summa	28	100	128

Skolkassornas tillgångar vid 1905 års slut, fränsedt donationsfonder till ett belopp af 61,026.19 kr., redovisas sålunda:

Fastigheter och inventarier	kr. 1,020,127.59
Värdepapper, kontant etc.	» 50,116.09
Summa kr.	1,070,343.68

Skulderna vid samma tidpunkt utgjordes af:

Amorteringslån	kr. 667,369.64
Tillfälliga lån	» 47,132.63
Summa kr.	714,502.27

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

Det bokförda värdet af tillgångarna öfverstiger sålunda skulderna med 355,841'41 kr.

Församlingarnas utgifter för skolväsendet under de senaste fem åren fördela sig på olika utgiftsposter sålunda:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
Hus och inventarier	108,632 32	129,093 81	37,669 64	178,560 05	125,114 37
Undervisningsmateriel	2,138 11	2,892 53	3,932 78	2,274 90	6,825 15
Andra förbrukningspersedlar ...	6,222 67	11,190 98	11,387 97	9,451 47	15,990 91
Räntor	12,985 67	15,252 16	20,085 49	23,404 45	28,166 59
Aflöningar	76,640 78	84,007 17	92,394 76	104,322 90	123,136 99
Pensionsafgifter	2,246 64	2,409 97	2,826 62	2,919 96	3,173 29
Öfriga behov	10,909 67	11,544 22	14,154 79	16,863 56	16,639 18
Summa kronor	219,775 86	256,390 84	182,452 05	337,797 29	319,046 48

Bland aflöningar äro här icke inräknade vissa naturaförmåner med ett värde år 1905 af 16,946'88 kr.

De för kyrkliga ändamål upptagna lånen uppgingo vid 1905 års slut till ett belopp af 189,938'51 kr., hvaraf kommo på Nacka ett amorteringslån å 164,863'17 kr. samt på Brännkyrka amorteringslån å 17,335'95 kr. och tillfälliga lån å 7,739'39 kr. Inom Lidingö, Solna och Bromma socknar funnos inga dylika lån upptagna.

Den ökning i arbetsbördan, som införlifningen skulle medföra för rådstufvurätten och öfverståthållareämbetet, belyses af följande uppgifter.

Vid häradsrätterna handlades under åren 1904 och 1905 följande antal mål och ärenden, som kunde anses tillhöra de ifrågavarande socknarna:

	År 1904.	År 1905.
Lagfartsärenden	614	524
Inteckningsärenden	1,781	1,863
Öfriga civila mål och ärenden	569	583
Brottmål	529	605
Summa	3,493	3,575

Enligt senaste uppgifter (för 1905 eller 1906) utgjorde antalet utsökningsmål 266, af hvilka 16 föranledde exekutiv auktion, antalet till verkställighet lämnade utslag i brottmål till 19 och antalet å saköreslängderna uppförda personer till 870. I fråga om öfriga till kronofogdekontoren inkomna handräckningsmål saknas uppgifter för Nacka och Brännkyrka; för öfriga fyra kommuner uppgick deras antal till omkring 2,800.

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

Antalet debetsedlar å krono- m. fl. utskylder år 1905 utgjorde 12,720. Rästlängderna för samma år upptogo omkring 12,000 rästposter å kommunal- och prästutskylder.

Inom de häradsområden som beröras af den föreslagna införlifningen, finnes endast en häradsallmänning, nämligen Sollentuna härads, i hvilken således hemmanen inom Bromma socken äro delaktiga.

I fråga om tingslagens angelägenheter hafva af vederbörande kronofogdar meddelats följande upplysningar.

Svartlösa tingslag, som bl. a. innefattar Nacka och Brännkyrka socknar, har icke eget tingshus, utan förhyr sådant vid Fittja mot en årlig hyra af 400 kr. Hyreskontraktet gäller för närvarande ett år i sänder med 6 månaders uppsägningstid. Rannsakningsfångar förvaras i länsfängelset i Stockholm. Några lån har tingslaget icke upptagit. De för år 1905 utdebiterade tingshusmedlen uppgingo inalles till 742 kr., hvaraf på Nacka och Brännkyrka kommuner kommo 549'86 kr. och på öfriga fem kommuner 192'14 kr. Särskild tingshusstyrelse finnes icke.

Södra Roslags domsaga, som bl. a. innefattar Lidingö, Solna, Bromma och Sundbybergs kommuner och som numera bildar endast ett tingslag, har från och med 1907 eget tingshus vid Haga. Rannsakingar med häktade personer hafva hittills hållits å Stockholms länsfängelset, men arrestlokaler finnas anordnade i nya tingshuset. För den gemensamma tingshusbyggnaden hafva tingshusbyggnadsskyldige år 1906 upptagit ett lån å 160,000 kr. mot 5 % ränta och 40-årig amortering. Ytterligare ett lån å 25,000 kr. på enahanda villkor och för samma ändamål har blifvit beslutadt till upptagande. De för år 1907 utdebiterade tingshusmedlen utgöra inom hela domsagan 12,000 kr., hvaraf omkring 4,600 kr. komma på de här ifrågakvarande kommunerna.

Några skjutsanstalter finnes icke inom de ifrågakvarande kommunerna.

De väghållningsdistrikt, som skulle beröras af den ifrågasatta inkorporeringen, äro till antalet tre och sammanfalla med de förut omnämnda häraden eller skeppslagen. Vägdelning enligt 1891 års lag har inom hvart och ett af dem ägt rum.

Samarandrag
af socken-
uppgifterna.

Längden af de till allmänt underhåll indelade vägarna äfvensom kostnaden för deras underhåll den tid mark är bar enligt särskilda nämndens uppskattning, såväl inom distrikten i deras helhet som inom de ifrågakarande socknarna, framgår af följande sammanställning:

Väghållningsdistrikt.	Vägarnas längd, km.		Kostnad för underhållet, kr.	
	Inom hela distriktet.	Inom de ifrågakarande socknarna.	Inom hela distriktet.	Inom de ifrågakarande socknarna.
Svartlösa härads.....	167.044	59.054	36,941 40	22,752 91
Danderyds skeppslags.....	100.624	32.586	12,829 83	5,252 69
Sollentuna härads.....	63.330	5.472	7,389 53	1,457 97
Summa	330.998	97.112	57.160 76	29.463 57

Häri ingår äfven den inom förstnämnda distrikt fallande, nyanlagda vägen till Saltsjöbaden inom Nacka socken med en längd af omkring 5 km., hvilken underhålles af väggkassan för en beräknad kostnad af 2,000 kr.

I fråga om vägunderhållet in natura är att anmärka, att äfven andra kommuner än de till inkorporering föreslagna skulle beröras af införlifningen, därigenom att väghållare inom Lidingö och Bromma socknar äga väglotter inom andra socknar inom distrikten och å andra sidan väghållare inom andra socknar hafva vägunderhåll sig tilldeladt inom Brännkyrka socken, hvarförutom Stockholms stad och Lidingö sockenbor underhålla vägar inom Solna socken.

Väggfyrkarna år 1905 inom såväl distrikten i deras helhet som de till inkorporering föreslagna socknarna utgjorde:

Väghållningsdistrikt.	Inom hela distriktet.		Inom de ifrågakarande socknarna.	
	För jordbruksfastighet.	För öfriga beskattningsföremål.	För jordbruksfastighet.	För öfriga beskattningsföremål.
Svartlösa härads.....	116,994	148,154	41,856	126,568
Danderyds skeppslags.....	65,992	122,566	25,335	48,037
Sollentuna härads.....	68,644	57,027	13,112	12,901

Under erinran, att vissa af vägkassornas utgifter, såsom förvaltningskostnader o. d., icke låta sig fördelas på de särskilda socknarna, meddelas här några uppgifter om kassornas utgifter för olika ändamål enligt senaste tillgängliga data.

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

Svartlösa härads vägkassas utgifter under år 1905 utgjorde:

	Hela distriktet.		Däraf för			
			Nacka.		Brännkyrka.	
Vägbyggnader.....	32,702	96	20,832	32	11,870	64
Brobyggnader och brounderhåll.....	2,315	10	—	—	1,665	18
Sommarvägunderhållet.....	839	—	—	—	—	—
Vintervägunderhållet.....	5,874	36	317	90	1,764	75
Öfriga utgifter.....	4,392	06	—	—	—	—
Summa kronor	46,123	48	21,150	22	15,300	57

I vägskatt utdebiterades samma år 27 öre per vägfyrek å de i vägunderhållet in natura ej deltagande beskattningsföremålen.

Danderyds skeppslags vägkassas utgifter under år 1905 uppgifvas hafva utgjorts af ploglagersättning till ett belopp af 1,315 kr., hvaraf kommo på Lidingö socken 145 kr. och på Solna socken 305 kr., förvaltningskostnader om 962'38 kr. samt öfriga utgifter (för väganläggningar m. m.) om 28,022'33 kr. Samma år uppgick den utdebiterade vägskatten till 3 öre per vägfyrek å de i vägunderhållet in natura deltagande samt 8 öre å öfriga beskattningsföremål.

Enligt den för år 1906 fastställda utgiftstaten fördelar sig Sollentuna härads vägkassas utgifter sålunda:

	Hela distriktet.		Däraf för Bromma socken.	
Vägförbättringar.....	2,000	—	—	—
Ploglagersättning.....	1,375	—	175	—
Brounderhåll och oförutsedda utgifter.....	500	—	—	—
Förvaltningskostnader m. m.....	770	—	—	—
Summa kronor	4,645	—	175	—

Sammandrag
af socken-
uppgifterna.

I vägskatt utdebiterades år 1905 10 öre per vägfyck å de i vägunderhållet in natura ej deltagande beskattningsföremålen.

Vägkassornas finansiella ställning vid 1905 års slut angifves sålunda:

Väghållningsdistrikt.	Tillgångar.		Skulder.	
	Kr.		Kr.	
Svartlösa härads	87,270	40	—	—
Danderyds skeppslags	30,615	39	25,000	—
Sollentuna härads	15,768	—	—	—

Det af Danderyds skeppslags vägkassa för täckande af utgifter för omläggning af vägarna Stocksund—Danderyds kyrka och Stocksund—Djursholm upptagna länet å 25,000 kr. löper med $4\frac{1}{2}$ % ränta och skall återbetalas år 1908.

Då äfven Stockholms läns landsting och hushållningssällskap i viss mån kunna sägas beröras af den ifrågasatta inkorporeringen, anföres här dessa bägge korporationers finansiella ställning vid 1905 års utgång:

	Tillgångar.		Skulder.	
	Kr.		Kr.	
Landstinget	419,971	77	2,997	66
Hushållningssällskapet	241,015	17	42,616	81

Af landstingets tillgångar voro 27,078'85 kr. landstingets egna och 392,892'92 kr. länslasarettens. Den för året utdebiterade landstingsskatten utgick med 25 öre pr bevillningskrona; sjukvårdsafgiften utgjorde 50 öre för man och 25 öre för kvinna.

Hushållningssällskapets skulder utgjordes uteslutande af för olika ändamål reserverade eller anslagna medel.

Vill man anställa en jämförelse mellan de kommunala skattebördorna å ena sidan inom de till inkorporering ifrågasatta områdena och å andra sidan inom hufvudstaden, måste man, för vinnande af full likformighet, till kommunalskatter inom landskommunerna hänföra ej blott hvad som för närvarande utdebiteras enligt beslut af kommunalstämmorna utan äfven sådana utskylder, om hvilka i Stockholm stadsfullmäktige, men å landsbygden andra kommunala representationer än kommunalstämman besluta. Dessa utskylder äro de, som utdebiteras i och för skolväsendet samt för väghållningsbesvärets fullgörande, äfvensom de, hvilka uttaxeras för skilda ändamål enligt beslut af landsting. Härtill borde äfven läggas de, som uttagas i och för tingslagens gemensamma angelägenheter, men i saknad af uppgifter om utdebiteringsgrunden måste dessa här lämnas å sido. De torde dock hafva varit af mycket ringa betydelse.

En efter dessa grunder verkställd beräkning öfver den inom grannsamhällena utdebiterade kommunalskatten för år 1905, det senaste år, för hvilket fullständiga uppgifter stått kommittén till buds, utfaller på följande sätt.

De med lika belopp för alla slags beskattningsföremål påförda skatterna, uttryckta i kronor per bevillningskrona — hvarje bevillningskrona beräknad motsvara tio fyrk —, utgjorde:

	Af kommunal- stämman be- slutad utdebi- tering.	Utskyld för skolorna.	Landstings- skatt.	Summa.
Nacka	1.20	1.20	0.25	2.65
Brännkyrka	2.60	2.—	0.25	4.85
Lidingö.....	2.20	1.60	0.25	4.05
Solna.....	2.—	2.—	0.25	4.25
Bromma.....	1.50	2.40	0.25	4.15
Syndbyberg.....	2.60	2.40	0.25	5.25

Beträffande Liljeholmens, Nya Hagalunds och Nya Hufvudsta municipal-
samhällen tillkommer dessutom den inom dessa samhällen utdebiterade municipal-
skatten. Hela kommunalskatten per bevillningskrona (frånsett vägväsendet) stiger
härigenom exempelvis i Liljeholmen till 5¹⁵ kr. samt i Nya Hufvudsta till
5²⁵ kronor.

Jämförelse
emellan de
kommunala
skattebör-
dorna inom
hufvudstaden
och de till
inkorporering
ifrågasatta
områdena.

Jämförelse
emellan de
kommunala
skattebör-
dorna inom
hufvudstaden
och de till
inkorporering
ifrågasatta
områdena.

Hvad vidare kostnaden för väghållningsbesvärets utgörande och den i sam- band därmed stående vägskatten angår, må till en början erinras om följande allmänna bestämmelser. Af jordbruksfastighet utgöres vägunderhållet i regeln in natura. Hvad som enligt det uppskattade värdet af detta besvär (efter afdrag af det därför utgående statsbidraget) belöper på hvarje vägfyrk för sådan jordbruks- fastighet, påföres öfriga vägfyrkar såsom vägskatt. Därest den sålunda inflytande vägskatten icke finnes tillräcklig för bestridande af därmed afsedda utgifter, utde- biteras ytterligare erforderliga medel med lika belopp på samtliga vägfyrkar. Den vägskatt, som i enlighet härmed påföres de till vägunderhåll in natura ej förpliktade vägfyrkar, får på grund häraf anses i genomsnitt representera jämväl den skattskyldighet, som träffar jordbruksfastigheterna, äfven om den senare, såsom helt eller delvis utgjord in natura, kan, i följd af tillfälliga omständigheter, under ett visst år vara antingen större eller mindre än den förra. Debiteringsgrunden kan således sägas vara densamma för alla slags beskattningsföremål och få sitt uttryck i den vägskatt, som åsättes de till vägunderhåll in natura ej förpliktade vägfyrkar. Från deltagande i vägunderhållningsbesväret äro befriade dels annan fastighet än jordbruksfastighet till mindre än 800 kronor värde, dels ock inkomst- tagare med mindre än 1,000 kronor inkomst, eller hvilkas inkomst förvärfvas genom arrende af staten tillhörig jordbruksfastighet. Samma frihet åtnjöto före år 1907 äfven alla löntagare och vissa andra inkomstägare, men numera äro dessa likställda med öfriga för bevillning af inkomst skatteskyldiga. I fråga om sättet för vägfyrkarnas beräkning tillämpas andra grunder än för de allmänna fyrkarna. Sålunda motsvarar, enligt de före 1907 års ingång gällande bestäm- melser, en vägfyrk å jordbruksfastighet med vägunderhåll in natura $\frac{3}{5}$ allmän fyrk, en vägfyrk å all annan fastighet (inberäknadt allmänningsskogar och frälse- ränta) 2 och slutligen en vägfyrk å inkomst 3 allmänna fyrkar. Nu utgjorde den för år 1905 utdebiterade vägskatten å inkomst:

I Svartlösa härad	27 öre per vägfyrk.
I Danderyds skeppslag	8 » » »
I Sollentuna härad	10 » » »

Detta motsvarar sålunda för de särskilda slagen af beskattningsföremål följande antal öre per allmän fyrk:

	Å jordbruks- fastighet med vägunderhåll in natura.	Å annan fastighet.	Å inkomst.
I Svartlösa härad.....	45	13.5	9
I Danderyds skeppslag.....	13.3	4	2.7
I Sollentuna härad.....	16.7	5	3.3

Jämförelse
emellan de
kommunala
skattebör-
dorna inom
hufvudstaden
och de till
inkorporering
ifrågasatta
områdena.

Ändras nu dessa siffror att afse bevilning i stället för allmän fyrk och tilläggas de förut angifna utdebiteringarna per bevilningskrona, visar det sig, att för de borgerliga kommunerna, skolorna, landstingen och vägväsendet, d. v. s. för de kommunala ändamål, i fråga om hvilka beslutanderätten i Stockholm ligger hos stadens fullmäktige, utdebiterats för år 1905 följande belopp per bevilningskrona:

	Å jordbruks- fastighet.	Å annan fastighet.	Å inkomst.
Nacka..... kr.	7.15	4.—	3.55
Brännkyrka..... »	9.35	6.20	5.75
Lidingö..... »	5.38	4.45	5.32
Solna..... »	5.58	4.65	4.52
Bromma..... »	5.82	4.65	4.48
Sundbyberg..... »	6.92	5.75	5.58

Den i hufvudstaden för samma år utgående kommunalskatten uppgick till 4.10 kr. per bevilningskrona; densamma var således beträffande de i vägunderhållet deltagande beskattningsföremålen lägre än i hvar och en af de till inkorporering föreslagna kommunerna med undantag blott för annan fastighet samt inkomst inom Nacka socken.

Hvad åter angår de beskattningsföremål, som ej deltaga i kostnaden för vägunderhållet, gälla för dem de skattesatser, som här ofvan anförts såsom utdebiterade i form af kommunalskatt i egentlig bemärkelse samt skol- och landstingsskatt. I detta afseende framträder äfven Lidingö med något lägre skatt än hufvudstaden.

I fråga om de mindre inkomstägarna må emellertid ej förbises den ytterligare lindring i beskattningen, som en inkorporering med därmed följande till-

Jämförelse emellan de kommunala skattebördorna inom hufvudstaden och de till inkorporering ifrågasatta områdena.

lämpning af de för hufvudstaden gällande högre bevillningsfria afdragen medför. De vid 1904 års bevillningstaxering i detta hänseende tillämpade grunder äro sammanfattade i följande öfversikt:

	Minsta beskattningsbara inkomst.	Bevillningsfritt afdrag.	
		För inkomst under 1,200 kr.	För inkomst från 1,200 in- till 1,800 kr.
Nacka	kr. 601	600	450
Brännkyrka	700*)	600	450
Lidingö	500	450	300
Solna	601	600	400
Bromma	500	450	300
Sundbyberg	500	450	300
Stockholm	700	650	500

Hade år 1905 de inom hufvudstaden medgifna afdragen tillämpats inom grannsamhällena, skulle således dels alla personer med inkomst understigande 700 kronor varit befriade från kommunalskatt och dels skattebeloppen, i vissa fall högst väsentligt, reducerats för öfriga inkomstägare under 1,800 kronor. Kraftigast skulle dessa verkningar i förening med nedsättningen i debiteringsgrunden hafva framträdt i Sundbyberg. Kommittén tillåter sig att med några exempel åskådliggöra detta förhållande och väljer därtill fyra personer med resp. 700, 1,100, 1,200 och 1,700 kronors inkomst, af hvilka sålunda den förstnämnda är befriad från vägsatts utgörande. Den påförda bevillningen ställer sig på följande sätt;

Uppskattad inkomst.	Påförd bevillning, kr.	
	I verkligheten.	Enligt Stockholmsförhållanden.
700 kr.	2.50	0.50
1,100 "	6.50	4.50
1,200 "	9.—	7.—
1,700 "	14.—	12.—

*) Inom Liljeholmens municipalsamhälle 601 kronor.

Appliceras här de resp. utdebiteringarna (i verkligheten 5.25 å 5.58 och enligt Stockholmsförhållande 4.10 kronor), erhålles nedanstående uppgift om totala skattebeloppen:

Jämförelse emellan de kommunala skattebördorna inom huvudstaden och de till inkorporering ifrågasatta områdena.

Uppskattad inkomst.	Påford skatt, kr.	
	I verkligheten.	Enligt Stockholmsförhållanden.
700 kr.	13.12	2.05
1,100 "	36.27	18.45
1,200 "	50.22	28.70
1,700 "	78.12	49.20

Inom Lidingö socken skulle höjningen af det bevillningsfria afdraget hafva haft till följd, att äfven för de i vägunderhållet ej deltagande inkomsttagarne kommunalskatten blifvit mindre än före införlifningen. Detsamma skulle äfven hafva blifvit fallet med inkomstägare om 700 kronor inom Nacka socken.

En omständighet, som måhända icke torde vara alldeles utan betydelse för de mindre inkomsttagarne, är äfven, att, om en införlifning år 1905 hade varit verkställd, någon lindring skulle hafva beredts de skattskyldige i grannsamhällena i fråga om de personliga afgifterna. Dylika afgifter för sjukvården utgingo inom hela landstingsområdet med 50 öre för hvarje man och 25 öre för hvarje kvinna, som erlade mantalspenningar, samt dessutom för skolväsendet inom Lidingö och Solna med likaledes 50 öre för man och 25 öre för kvinna. I Stockholm däremot utgjorde den personliga sjukvårdsafgiften 30 öre för man och 15 öre för kvinna.

Med bifogande af ej mindre de tabeller, som åtfölja föreliggande betänkande, än äfven de från de olika samhällena införskaffade särskilda uppgifter, hvilka i sammandrag blifvit här ofvan återgifna, har kommittén hänvänt sig till en del af huvudstadens myndigheter med anmodan att till kommittén inkomma med yttrande öfver förevarande inkorporeringsfråga, därvid de hvar för sin del haft att i tillämpliga delar besvara följande spörsmål:

Sammanfattning af de från stadens myndigheter inkomna yttranden.

Sammanfattning af de från stadens myndigheter inkomna yttrandena.

1:o) Finnes någon erinran mot de föreslagna områdenas förening, helt eller delvis, med Stockholms stad, och i sådan händelse hvad är att däremot anmärka?

2:o) Böra för den föreslagna föreningen några särskilda villkor och bestämmelser från stadens synpunkt uppställas och i sådant fall hvilka?

3:o) Kunna de inom de särskilda samhällena nu förekommande anordningar anses tillfredsställande i händelse af öfverflyttningen?

4:o) Äro på grund af de sålunda anförda omständigheterna särskilda åtgärder af öfverflyttningen omedelbart och med nödvändighet påkallade, hvilka åtgärder anses i sådan händelse böra vidtagas, och hvilka kostnader kunna desamma komma att medföra?

5:o) Anses öfverflyttningen eljest komma att omedelbart och med nödvändighet medföra ökade kostnader, och till hvilket belopp kunna dessa ökade kostnader uppskattas?

De stadens myndigheter, från hvilka utlåtande i frågan inkommit, äro följande:

Folkskoleöfverstyrelsen;

Fattigvårdsnämnden (med bifogadt tjänstememorial från fattigvårdsinspektören);

Öfverståthållareämbetet för polisärenden;

Öfverståthållareämbetet för uppbořdsärenden;

Hälsovårdsnämnden;

Renhållningsdirektören;

Drätselnämndens andra afdelning (med utlåtande angående vattenledningen);

Drätselnämndens första afdelning (med utlåtande angående brandväsendet);

Mantalsnämnden;

Magistraten;

Gasverksstyrelsen; samt

Drätselnämndens första afdelning (med utlåtande angående auktionsväsendet).

De sålunda inkomna utlåtandena finnas in extenso återgifna i efterföljande bilagor, till hvilka därför i hufvudsak hänvisas. I fråga om de af drätselnämndens andra afdelning, mantalsnämnden samt drätselnämndens första afdelning rörande auktionsväsendet afgifna utlåtandena må emellertid erinras om, att de under punkterna 3:o och 4:o meddelade yttrandena afse frågorna under 4:o) och 5:o) här ofvan.

Kommittén har emellertid trots sig böra här nedan i korthet redogöra för hufvudsakliga innehållet i dessa utlåtanden, och följes därvid den ordning, hvori

frågorna nyss blifvit anförda, dock med den ändring att svaren å frågorna 4:o och 5:o) behandlas i ett sammanhang, enär någon bestämd gräns dem emellan ej alltid kunnat uppdragas.

Sammanfattning af de från stadens myndigheter inkomna yttranden.

1:o.

Mot den föreslagna inkorporeringen hafva de hörda myndigheterna i allmänhet icke haft något att erinra. Fattigvårdsnämnden gifver dock intet direkt svar på frågan, men påvisar de svårigheter, som inkorporeringen skulle komma att för hufvudstaden medföra, hvaremot fattigvårdsinspektören i sitt tjänstememorial visserligen medgifver, att mycket kan vara att mot införlifningen invända, om saken ses endast från penningfrågans synpunkt, men å andra sidan framhåller, att, särskildt från allmänne, vidsträcktare synpunkter, intet väsentligt finnes vara att erinra mot införlifningen, utan att denna tvärtom kan anses önskvärd. Likaledes anser öfverståthållareämbetet för polisärenden det vara af stor betydelse, att införlifningen kommer till stånd, enär de omkringliggande områdena, särskildt Sundbyberg, Nya Hagalund, Nya Hufvudsta och Örby, hysa inom sig ett stort antal straffade och illasinnade personer, som förorsaka ordningsmakten i hufvudstaden svårigheter. Äfven hälsovårdsnämnden finner en anordning sådan som den föreslagna inkorporeringen vara af vikt för hufvudstaden, enär, i händelse af uppträdande epidemier eller andra smittosamma sjukdomar inom dessu områden, dessas bekämpande bör antagas kunna med större framgång ske genom anlitande af de resurser, som i detta afseende gifvetvis stå hufvudstadens sjukvård till buds.

Hvad angår omfattningen af den ifrågasatta inkorporeringen, hafva erinringar gjorts af tvenne myndigheter. Sälunda anser sig öfverståthållareämbetet för polisärenden kunna draga i tvifvelsmål lämpligheten att samtidigt införlifva så stora områden, som af kommittén föreslås, och framkastar tillika, huruvida icke Danderyds socken bör ifrågakomma före en eller annan af de nu föreslagna socknarna. Danderyds sockens införlifning ifrågasättes äfven af gasverksstyrelsen, hvilken därjämte framkastar, huruvida icke äfven Spånga socken samt stadens egendomar Riddersvik och Löfsta i Järfälla socken bort föreslås till inkorporering.

2:o.

Ehuru icke alla myndigheter därom uttalat sig, torde de hafva ansett det själfallet, dels att de för Stockholms stad nu gällande författningar skulle komma

Sammanfattning af de från stadens myndigheter inkomna yttranden.

att tillämpas för hela den utvidgade hufvudstaden och stadens myndigheter sättas i tillfälle att vidtaga alla de förberedande åtgärder, som betingas af införlifningen, dels ock att alla de anstalter med tillhörande inventarier och redskap samt fonder, som vid tiden för inkorporeringen förefinnas inom de ifrågavarande socknarna för tillgodoseende af skolväsendet, fattigvården, sjukvården, eldsläckningsväsendet o. s. v., öfverlämnas till Stockholms stad. Folkskoleöfverstyrelsen vill emellertid särskildt framhålla lämpligheten af att uppställa såsom villkor för införlifningen, att folkskoleväsendet blefve en för hela Stockholm gemensam angelägenhet. Öfverståthållareämbetet för polisärenden berör därjämte möjligheten eller lämpligheten af att samhällena förpliktades till särskilda ålägganden för polisbevakningen. Vidare anser brandchefen, att samhällena borde förpliktas att deltaga i kostnaden för brandväsendets ordnande efter den beräkningsgrund, som vid en öfverenskommelse kan finnas rättvis, äfvensom att tillhandahålla tomter för erforderliga nybyggnader. Under erinran, att en tillfredsställande renhållning ej kan åstadkommas, förr än vatten- och afloppsförhållandena, särskildt de senare, blifvit ordnade inom respektive samhällen, utgår renhållningsdirektören vid sitt tillstyrkande af införlifningen från den förutsättningen, att någon nämnvärd ändring i renhållningshänseende beträffande de rent landtliga områdena ej komme att äga rum och att med afseende på renhållningen inom municipalsamhällena och dylika orter ej annat än undantagsvis strängare bestämmelser komme att tillämpas, än som vanligen sker i dylika samhällen. Slutligen framhåller gasverksstyrelsen, att vid blifvande underhandlingar borde påpekas, att alla samhällenas förseende med gas och elektricitet icke med fördel kan ske, förrän dels den vid Dalälven inköpta vattenkraften blifvit tillgodogjord och dels ett nytt gasverk för södra delen af staden blifvit anlagdt.

3:o.

De myndigheter, som haft anledning att yttra sig öfver denna fråga, hafva så godt som enstämmigt uttalat, att de inom de ifrågavarande kommunerna nu förefintliga anordningarna icke kunde anses tillfredsställande, för den händelse en införlifning komme till stånd. Endast renhållningsdirektören har haft ett härifrån afvikande yttrande så till vida, som han vitsordar, att renhållningsväsendet nu är eller kommer inom den närmaste tiden att blifva på ett tillfredsställande sätt ordnad inom Lidingö villastad i Lidingö socken samt Saltsjöbaden och Storängen i Nacka socken.